मुख्य न्यायाधिवक्ताको

वार्षिक प्रतिवेदन

(आर्थिक वर्ष २०७९/०८०)

मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय

लुम्बिनी प्रदेश, राप्ती उपत्यका (देउखुरी), नेपाल

मानननीय प्रदेश प्रमुखज्यू समक्ष आ.व. २०७८/०७९ को
वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्दै मुख्य न्यायाधिवक्ता श्री श्रीकृष्ण सुवेदी ।

माननीय प्रदेश प्रमुखज्यूलाई प्रतिवेदन पेश गरे पश्चात्
कार्यालयका कर्मचारी सहितको सामूहिक तस्वीर ।

माननीय प्रदेश प्रमुख श्री अमिक शेरचनज्यू समक्ष सपथ ग्रहण
गर्नुहुँदै माननीय मुख्यमन्त्री डिल्ली बहादुर चौधरी

माननीय प्रदेश प्रमुखज्यूबाट मुख्य न्यायाधिवक्ता प्रा.डा. बुद्धबहादुर थापा क्षेत्रीले
नियुक्तिपत्र ग्रहण गर्नुहुँदै

मुख्य न्यायाधिवक्ता प्रा.डा. बुद्धबहादुर थापा क्षेत्रीले माननीय का.मु.
मुख्य न्यायाधीश डा. श्री रत्नबहादुर बागचन समक्ष सपथ ग्रहण गर्नुहुँदै

पद बहाली गर्नुहुँदै मुख्य न्यायाधिवक्ता प्रा.डा. बुद्धबहादुर थापा क्षेत्री

माननीय का.मु. मुख्य न्यायाधीश श्री गोपाल प्रसाद भट्टराई समक्ष
सपथ ग्रहण गर्नुहुँदै मुख्य न्यायाधिवक्ता श्री खुमकान्त पौडेल

मानननीय प्रदेश प्रमुख श्री अमिक शेरचन ज्यू

समक्ष

मुख्य न्यायाधिवक्ता

प्रा.डा. श्री बुद्धबहादुर थापा क्षेत्रीले

पेश गरेको

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को

वार्षिक प्रतिवेदन

मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय

लुम्बिनी प्रदेश, राप्ती उपत्यका (देउखुरी), नेपाल

मुख्य न्यायाधिवक्ताको

वार्षिक प्रतिवेदन

(आर्थिक वर्ष २०७९/०८०)

प्रकाशित संख्या	:	२०० प्रति
प्रकाशित मिति	:	२०८०/०५/२२
सम्पादन	:	कार्यालय प्रमुख (उपसचिव) हरिहर पौडेल शाखा अधिकृत इन्दु बसेल लेखापाल नेत्र बहादुर कुँवर क्षेत्री
सहयोग	:	का.स. राम प्रसाद पाण्डे का.स. विनु रेग्मी ह.स.चा. डोल बहादुर थापा मगर
प्रकाशक	:	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय लुम्बिनी प्रदेश, राप्ती उपत्यका (देउखुरी), नेपाल
फोन	:	०८२-५९०४४६, ५९०४४२
वेभ साइट	:	www.oca.lumbini.gov.np
ई-मेल	:	ca.province5@gmail.com
लेआउट सेटिङ्ग	:	पारस वर्मा/९८४७२६६७६८
मुद्रण	:	आइडिया डिजाइनर्स एण्ड अफसेट प्रेस बुटवल उप-महानगरपालिका-६, पुरानो बसपार्क फोन नं.: ०७१-५५३२९३, ९८५७०३५३८०

प्रा. डा. बुद्धबहादुर थापा क्षेत्री
मुख्य न्यायाधिवक्ता

हरिहर पौडेल
कार्यालय प्रमुख (उपसचिव)

इन्दु बसेल
शाखा अधिकृत

नेत्र बहादुर कुँवर क्षेत्री
लेखापाल

डोल ब. थापा मगर
हलुका सवारी चालक

राम प्रसाद पाण्डे
कार्यालय सहयोगी

विनु रेग्मी
कार्यालय सहयोगी

माधव अर्याल
हलुका सवारी चालक

स्थापनाकाल देखि हालसम्मका मुख्य न्यायाधिवक्ताज्यूहरू

श्री ठाकुर प्रसाद डि.सी.
(२०७४/११/२३ देखि २०७८/०४/२७)

श्री श्रीकृष्ण सुवेदी
(२०७८/०५/०४ देखि २०७९/०९/२७)

श्री खुमकान्त पौडेल
(२०७९/१०/२९ देखि २०८०/०१/१५)

प्रा.डा. श्री बुद्धबहादुर थापा क्षेत्री
(२०८०/०२/०८ देखि हालसम्म)

मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय

लुम्बिनी प्रदेश
राप्ती उपत्यका (देउखुरी), नेपाल

प.सं.: २०८०/०८१ मितिः २०८०/०५/
च.नं.:

माननीय प्रदेश प्रमुख ज्यू
प्रदेश प्रमुखको कार्यालय
लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल।

विषय : आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वार्षिक प्रतिवेदन पेश गरिएको सम्बन्धमा।

नेपालको संवैधानिक तथा राजनीतिक विकासक्रमको सन्दर्भमा हालको संविधान २०७२ महत्वपूर्ण नै मानिन्छ। यो मुल कानुन लागू भएपश्चात नेपालमा पहिलो पटक संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन पद्धतिको जन्म हुन पुगेको हो। राजनीतिक स्थिरताका खातिर हाम्रो देशमा समय समयमा व्यक्त भएका द्वन्द्व तथा जनआन्दोलनहरुको परिणाम स्वरुप नै वर्तमान राजनीतिक पद्धति र सो अनुकुलको वर्तमान संविधान प्राप्त हुन पुगेको हो। यसरी विवेचना गर्नु पर्दा, संघीय शासन पद्धतिको यात्रामा संवैधानिक अभ्यासका दृष्टिले हामी आठ वर्षको अनुभव बटुल्ने क्रममा छौं।

सयौं वर्षसम्म एकात्मक शासन प्रणालीमा हुर्किएका र अभ्यस्त भएका हामी नेपालीलाई संघात्मक प्रारुपतर्फ अग्रसर भैरहँदा थुप्रै समस्याहरु तेर्सिनु अस्वभाविक विषयवस्तु हुन सक्दैन। संघात्मक शासन पद्धति अवसर र चुनौतीको रुपमा प्राप्त भएको तथ्यलाई पनि बिर्सन मिल्दैन। वर्तमान शासन व्यवस्थाको संस्थागत विकास र कार्यान्वयनको पक्षमा देखिएका विविध चुनौतीहरुलाई संयमित र विवेकपूर्ण हिसाबले छिचोल्दै यसलाई लोककल्याणकारी राज्यको रुपमा स्थापना गर्नु हाम्रो पहिलो लक्ष्य रहन गएको छ। त्यति मात्र होइन, वर्षौं अघिदेखि खास गरी आर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक विभेद र शोषणबाट बहिस्करणमा परेका उत्पीडित वर्गहरुलाई लोकतान्त्रिक विधिको माध्यमबाट शासन सत्ताको मूल प्रवाहमा सहभागी गराउनु पनि हामी सबैको प्रमुख जिम्मेवारी पनि रहन पुगेको छ।

नेपालका सातवटा प्रदेशहरुमध्ये लुम्बिनी प्रदेशको पनि आफ्नो अलग्गै गाथा, पृष्ठभूमि, महिमा र पहिचान रहेको छ। लगभग शून्य अवस्थाबाट प्रदेशको स्थापना गर्दै गर्दा प्रारम्भमा यस प्रदेशलाई पनि थुप्रै समस्याहरुसँग सामना गर्नु पर्‍यो। विस्तारै विस्तारै प्रदेश सरकारले ती

☎ ०८२-५९०४४२, ५९०४४६ website: www.oca.lumbini.gov.np e-mail: ca.province5@gmail.com

चुनौतीहरुलाई समाधान गर्दै प्रदेश सरकार अगाडि बढिरहेको छ । संघीयताको अभ्यासको हालको अवस्थामा आइपुग्दा प्रदेश सरकारले भौतिक व्यवस्थापन, कर्मचारी व्यवस्थापन, बजेट र आवश्यक कानुनको तर्जुमा गर्दै आफ्नो संवैधानिक हैसियत तथा राजनीतिक पद्धतिका लागि आवश्यक पर्ने सामर्थ्यहरु मजबुत बनाउँदै गइरहेको अवस्था छ। प्रादेशिक मूल्य र मान्यताहरु क्रमशः कार्यान्वयनको चरणमा अगाडि बढिरहेका छन् । लुम्बिनी प्रदेशलाई कानुन बमोजिम संचालन गर्न र कानुनी राज्यको अवधारणालाई सफल तुल्याउनका लागि सरकारले हालसम्म ७२ वटा ऐन तर्जुमा गरिसकेको छ। निजामती कर्मचारी ऐन विधेयकको रुपमा प्रदेश सभामा विचाराधीन अवस्थामा रहेको छ भने अन्य आवश्यक पर्ने ऐन, नियम र निर्देशिकाहरु बनिरहेका छन्, निर्माण हुने क्रममा छन् । छोटो समयमा यी थुप्रै ऐन, नियम र निर्देशिकाहरु निर्माण हुनु संघीयता कार्यान्वयनको यात्रामा सुखद र उपलब्धीमूलक पक्ष मान्न सकिन्छ।

संघीयताको सफल कार्यान्वयनका लागि संविधान प्रदत्त अधिकार र त्यसमा व्यवस्था गरिएका कानुनी प्रावधानहरुलाई अक्षरशः पालना गर्नु सबै पक्षको पहिलो दायित्व रहेको विषयलाई कसैले पनि अन्यथा भन्न मिल्दैन । मुलुककै अभिभावकको रुपमा रहेको संघीय सरकारको उदारता, दुरदर्शिता र जिम्मेवारीपन अझै बढि यस दायित्वका लागि उत्तरदायी रहेको देखिएको छ। संविधानको धारा २३२ ले सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तलाई जोड दिँदै तीनवटै तहलाई विवेक सम्मत हिसाबले अन्तरसम्बन्धित बनाएको पनि देखिन्छ। संविधानको अनुसूची ६ मा उल्लिखित प्रदेशको अधिकारका सूचीहरुका विषयमा कानुन निर्माण गर्दा पनि संघीय सरकार बढि चनाखो र जवाफदेही हुनु जरुरी र आवश्यक देखिएको छ। त्यसमा पनि संविधानको अनुसूची ७ र ९ मा उल्लेख गरिएका विषयवस्तुहरुका सम्बन्धमा पनि संघीय सरकारले नै कार्यान्वयनको पक्षमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गरेको खण्डमा संविधानले निर्दिष्ट गरेको लक्ष्य सहजै रुपमा हासिल गर्न सकिन्छ भन्ने विषयमा विश्वास गर्न सकिन्छ। संविधानले अनुसूचीहरुमा व्यवस्था गरेका विविध शीर्षकहरुमा कानुन निर्माण गर्दै गर्दा थुप्रै संवैधानिक तथा कानुनी जटिलताहरु देखा पर्न थालेका र देखा परिरहेको अवस्था देखिन्छ । ती विद्यमान समस्याहरुलाई तत्तत् जिम्मेवार पक्षबाट संविधान र कानुन संशोधन, आवश्यक कानुनको निर्माण, अधिकार प्रत्यायोजन तथा शक्तिको विकेन्द्रीकरण गरेर विद्यमान समस्याहरु न्यूनीकरण हुने विषयमा विश्वास गर्न सकिन्छ।

सातै प्रदेशका माननीय मुख्य मन्त्रीज्यूहरुको पोखरामा सम्पन्न भेलाले सम्मानीय प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालज्यू समक्ष संघीयताको वास्तविक कार्यान्वयनको पक्षमा संवेदनशील हुन सामूहिक अपील गरेकै कारण सो सम्बन्धमा संघीय सरकारले एउटा कार्यदल निर्माण गरेको थियो। सोही कार्यदललाई आवश्यक सुझाव दिन राष्ट्रिय समन्वय परिषद गठन भएको र यस सम्बन्धमा मुलुकका सातवटै प्रदेशमा सुझाव संकलन गर्ने कार्य सुरु गरेको अवस्था छ।

संविधानको धारा १६० मा “संवैधानिक तथा कानुनी विषयहरुमा प्रदेश सरकारलाई राय सल्लाह दिने र प्रदेश सरकारको तर्फबाट बहस पैरवी गर्ने” भन्ने विशेष जिम्मेवारी तोकेर मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयको व्यवस्था गरिएको छ। अहिले यस कार्यालयमा १४९ थान मुद्दाहरु रहेका छन् । सम्बन्धित निकायहरुलाई राय सल्लाह दिने काम पनि भइरहेको छ । सर्वोच्च अदालत काठमाडौं, प्रशासकीय अदालत काठमाडौँ, उच्च अदालत तुलसीपुर, उच्च अदालत पाटन,उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजालास तथा उच्च अदालत तुलसीपुर नेपालगंज इजलासहरुमा बहस पैरवी हुने कार्य पनि भैरहेको छ।

मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य र अधिकार तथा सेवा सर्त सम्बन्धी ऐन २०७५ मा हिरासत तथा कारागारको अनुगमन गर्ने व्यवस्था अनुरुप यो वर्षमा पनि केही जिल्लामा हिरासत र कारागारको अनुगमन गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ। रीट प्रतिरक्षा, लिखित जवाफमा स्तरीयता, कानुनी राय सम्बन्धमा नवलपरासी, गुल्मी र कपिलवस्तुहरुमा कार्यक्रम सम्पन्न भएका छन् । समुदायमा कानुनी शिक्षा कार्यक्रम अर्घाखाँची, प्युठान र गुल्मीमा सम्पन्न गरिएको छ । संघीयतामा सर्वोच्च अदालत, संवैधानिक इजलाशको भूमिका विषयमा सातै प्रदेशका मुख्य न्यायाधिवक्ताहरुको सम्मेलन यस कार्यालयको आयोजनामा सम्पन्न भएको छ।

मिति २०८०।३।२३-२४ गते जनकपुरमा ६ वटा प्रदेशका मुख्य न्यायाधिवक्ताहरुको राष्ट्रिय सम्मेलन सम्पन्न भयो । उक्त दुई दिने सम्मेलनले संघीयता कार्यान्वयनका लागि ९ बुँदे घोषणा पत्र जारी गऱ्यो । उक्त घोषणा पत्रमा खासगरी संविधान बमोजिमका कार्य कार्यान्वयन गर्नुपर्ने विषयहरु सबै प्रदेशहरुमा एक रुपताका साथ कार्यान्वयन गर्न, प्रोवेशन तथा प्यारोल वोर्ड गठन गर्न, अनुसूचीमा भएका सूचीहरु परिमार्जित गरी कार्यान्वयन गर्न, फैसला कार्यान्वयन र कानुनको शासनलाई कार्यान्वयन गर्न, प्रदेशमा शान्ति सुरक्षाको विषयलाई प्रभावकारी बनाउन, बाल सुधार गृह, हिरासत र थुनुवा सम्बन्धी विषयमा व्यवस्थापन गर्नुका साथै मिति २०८०।३।१५ र १६ मा पोखरामा सम्पन्न माननीय मुख्यमन्त्री ज्यूहरुको राष्ट्रिय भेलाबाट पारित घोषणा पत्रलाई पूर्ण ऐक्यबद्धता प्रकट गर्ने विषयहरुमा महत्वपूर्ण निर्णय भएका थिए। यिनै उठान गरिएका विषय र माननीय मुख्य मन्त्री ज्यूहरुको पोखरामा सम्पन्न राष्ट्रिय भेलाबाट पारित निर्णयको प्रतिफल स्वरुप संघीय सरकार थप जिम्मेवार हुन पुगेको हो भन्ने विश्वास गरिएको छ । समृद्ध लोककल्याणकारी लुम्बिनी प्रदेश सरकारको अभियानलाई मूर्त रुप दिन क्रमशः दोहानात्मक, वितरणात्मक, प्रतिकात्मक, उत्तरदायी र नियन्त्रणात्मक सक्षमतालाई मजबुत बनाउँदै अगाडि बढेमा संभावित द्वन्द्वहरु न्यूनीकरण हुन जान्छन् भन्ने कुरामा विश्वास गर्न सकिन्छ। त्यसमा पनि संघीय सरकार जनताप्रति बढि उत्तरदायी हुँदै अभिभावकीय भूमिकामा खरो रुपमा उभिँदै अधिकार प्रत्यायोजन एवं शक्तिको विकेन्द्रिकरणको सिद्धान्तमा बढि केन्द्रित हुँदै अगाडि बढेमा संघीयताको भविष्य उज्वल हुने कुरामा बढि विश्वास गर्न सकिन्छ।

प्रदेश सरकारलाई कानूनी राय प्रदान गर्ने, सरकारको तर्फबाट संवैधानिक तथा कानुनी प्रतिरक्षामा सदैव क्रियाशील र जवाफदेही बन्ने, मानव अधिकारका आधारभूत मूल्य र मान्यता हरुको रक्षा गर्ने, हिरासत थुनुवा कक्ष, बाल सुधार गृह र कारागारमा रहेका कैदीबन्दी हरुलाई मानवोचित व्यवहार भए नभएको विषयमा अवलोकन गर्ने, अदालतबाट भएका फैसला र आदेशको कार्यान्वयन गर्न गराउन सहयोग पुऱ्याउने जस्ता कार्यहरु यस कार्यालयको मुख्य दायित्वहरु रहेका छन् । त्यति मात्र होइन, प्रदेश सरकार र सरकार मातहतका निकायका विरुद्धमा दर्ता भएका मुद्दाहरुमा प्रभावकारी रुपमा प्रतिरक्षा गर्ने, कानुनी राय परामर्श दिने तथा प्रदेश सरकारको हकहितका पक्षमा सातै प्रदेशका मुख्य न्यायधिवक्तासँग समन्वय गरी कडा प्रतिवाद गर्ने जस्ता कार्यमा सदैव दृढतापूर्वक क्रियाशील रहनु यस कार्यालयको प्रमुख काम र दायित्व हो । यसै सन्दर्भमा मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा सम्पन्न भए गरेका कार्यहरुको विवरण उल्लेख गरिएको प्रस्तुत वार्षिक प्रतिवेदन माननीय प्रदेश प्रमुखज्यू समक्ष पेश गरिएको व्यहोरा सादर अनुरोध गर्दछु ।

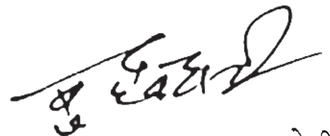

प्रा.डा. बुद्धबहादुर थापा क्षेत्री
मुख्य न्यायाधिवक्ता
लुम्बिनी प्रदेश, राप्ती उपत्यका
(देउखुरी), नेपाल

विषय सूची

परिच्छेद १		**१-४**
१.१	मुख्य न्यायाधिवक्ता कार्यालयको परिचय	१
१.२	मुख्य न्यायाधिवक्ता कार्यालयको काम, कर्तव्य, अधिकार	१
१.३	वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था	२
१.४	संगठनात्मक स्वरूप	२
परिच्छेद २		**५-७**
२.१	आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को विनियोजित बजेट र २०८० असार मसान्त सम्मको खर्च	५
२.२	कार्यालयको भौतिक सम्पत्तिको विवरण	७
परिच्छेद ३		**८-३४**
३.१	विनियोजित बजेट तर्फका कार्यक्रमहरु	८
	३.१.१ रिट प्रतिरक्षा, लिखित जवाफको स्तरीयता तथा कानूनी राय विषयमा प्रभावकारीता विषयक गोष्ठी	८
	३.१.२ समुदायमा कानूनी शिक्षा तथा सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन	१६
	३.१.३ संघीय शासन प्रणालीमा संवैधानिक इजलासको भूमिका विषयक गोष्ठी सञ्चालन	२२
	३.१.४ कारागार तथा हिरासत अनुगमन तथा निरीक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम	२७
३.२	बहस एवं प्रतिरक्षा एवं कानुनी राय	३०
	३.२.१ बहस एवं प्रतिरक्षा	३०
	३.२.२ कानूनी राय	३१
	३.२.३ यस आ.व.मा यस कार्यालयबाट प्रदान गरिएको कानुनी रायको विवरण	३४
परिच्छेद ४		**३५-४०**
४.१	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयका सबल पक्ष तथा समस्याहरु	३५
४.२	सुझावहरु	३७
विभिन्न कार्यक्रमका झलकहरू		**४१-४९**
अनुसूचीहरु		**५०-८४**

परिच्छेद-१

परिचय

१.१ कार्यालयको परिचय

नेपालको संविधानको भाग १२ धारा १६०(१) मा महान्यायाधिवक्ताको मातहतमा रहने गरी प्रत्येक प्रदेशमा एक मुख्य न्यायाधिवक्ता रहने व्यवस्था छ। सोही संवैधानिक व्यवस्था बमोजिम मिति २०७५ चैत्र २ गते यस कार्यालयको स्थापना भई सञ्चालन हुँदै आएको छ। सुरुवाती दिनमा लुम्बिनी प्रदेशको अस्थायी मुकाम बुटवलमा कार्यालय रहेकोमा स्थायी राजधानी राप्ती उपत्यका देउखुरी नेपालमा स्थायी रुपमा सर्ने निर्णय भएसँगै मिति २०७९ मंसिर २८ गतेदेखि स्थायी राजधानी राप्ती उपत्यका देउखुरी नेपालमा स्थित आफ्नै भवनबाट कार्यालय सञ्चालन हुँदै आएको छ।

१.२ मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम कर्तव्य र अधिकार

नेपालको संविधानको धारा १६० को उपधारा ७ मा मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम कर्तव्य र अधिकार तथा सेवाका अन्य शर्त प्रदेश कानून बमोजिम हुनेछ भन्ने व्यवस्था छ। सोही व्यवस्था अनुसार लुम्बिनी प्रदेश को प्रदेश सभाले **मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य, अधिकार र सेवाका अन्य शर्तसम्बन्धी ऐन, २०७५ मिति २०७५।०४।०८** मा प्रदेश सभाबाट पारित भै मिति २०७५।०४।२८ मा माननीय प्रदेश प्रमुखज्यूबाट प्रमाणीकरण भई लागू भएको अवस्था विद्यमान छ। उक्त ऐनको दफा ४ मा मुख्य न्यायाधिवक्ताले प्रदेश सरकार पक्ष वा विपक्ष भएको वा प्रदेश सरकारको हक, हित वा सरोकार रहेको संविधान वा कानूनको व्याख्या सम्वन्धी कुनै जटिल संवैधानिक वा कानूनी प्रश्न समावेश भएको वा सम्वन्धित प्रदेशको सन्दर्भमा सार्वजनिक महत्व वा सार्वजनिक सरोकारको मुद्दामा प्रदेश सरकारको तर्फबाट वहस पैरवी गर्ने र प्रदेश सरकार, प्रदेश सरकारको कार्यालय वा प्रदेश सरकारले तोकिदिएको अधिकारीलाई कुनै संवैधानिक वा

कानूनी प्रश्नमा राय माग गरेमा कानूनी राय दिने भन्ने समेतको काम,कर्तव्य र अधिकारको रुपमा व्यवस्थित गरेको पाइन्छ।

१.३ वार्षिक प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था

मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य, अधिकार र सेवाका अन्य शर्तसम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ११ मा मुख्य न्यायधिबक्ताको काम कारवाहीको वार्षिक प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ। उक्त ऐनको दफा ११ को उपदफा १ मा मुख्य न्यायाधिवक्ताले मुख्य न्यायाधिवक्ता कार्यालयको काम कारवाहीको वार्षिक प्रतिवेदन तोकिएको ढाँचामा प्रदेश प्रमूख समक्ष पेस गर्नु पर्ने र त्यस्तो प्रतिवेदन मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय मार्फत प्रदेश सभामा पेस हुनेछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ।

१.४ संगठनात्मक स्वरुप

मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयको संगठन संरचना नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) बाट निर्णय भई संगठनात्मक स्वरुप निर्धारण भएको छ। यस कार्यालयको संगठनात्मक संरचना निम्न बमोजिम रहेको छ ।

१.४.१ संगठनात्मक संरचनाः

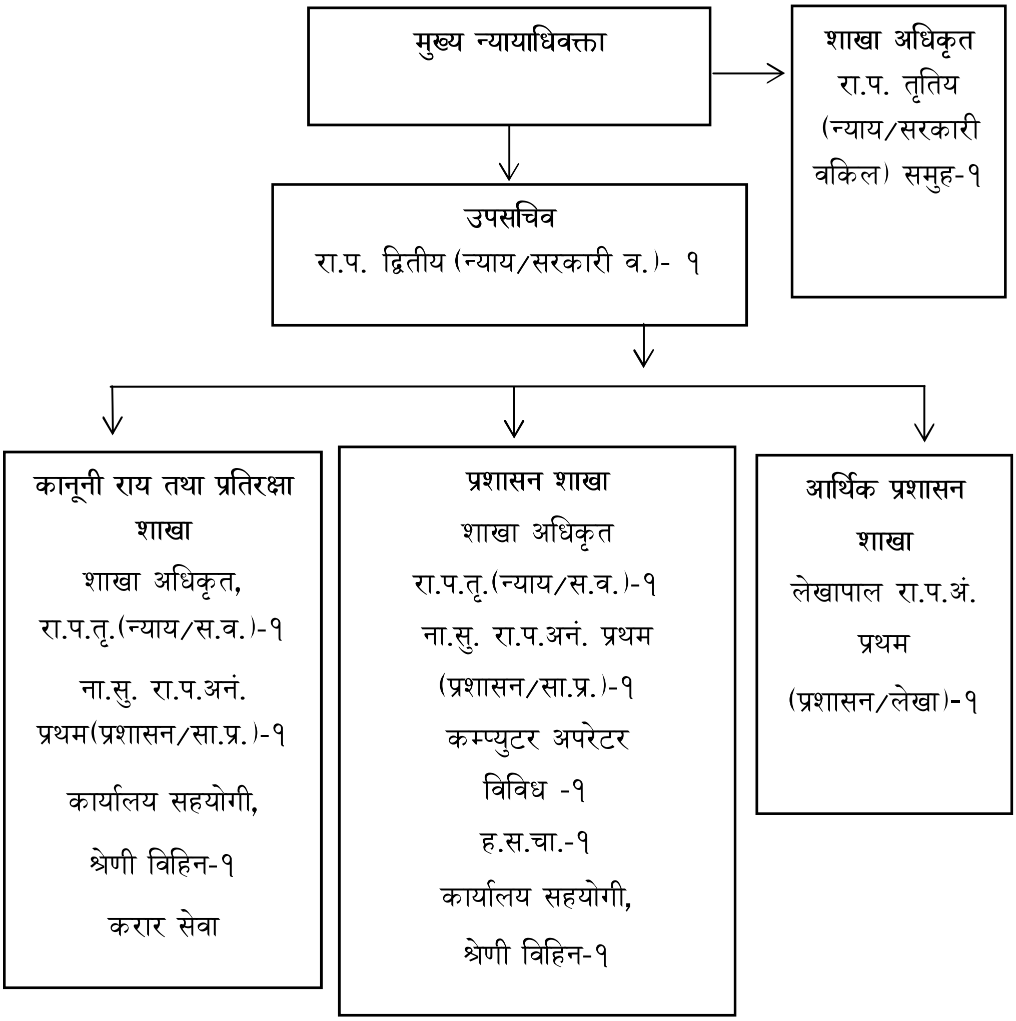

१.४.२ जनशक्ति विवरणः

क्र.सं.	पद	दरवन्दी संख्या	पद पूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	उप सचिव	१	१	०	
२	शाखा अधिकृत	३	१	२	
३	ना.सु.	२	०	२	
४	कम्प्युटर अपरेटर	१	०	१	

क.सं.	पद	दरवन्दी संख्या	पद पूर्ति	रिक्त	कैफियत
५	लेखापाल	१	१	०	
६	ह.स.चा.	१	१	०	
७	का.स.	२	२	०	
	जम्मा	**११**	**६**	**५**	

१.४.३ हाल कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरणः

क्र. सं.	सेवा समूह	पद	नाम	स्थायी ठेगना
१	पदाधिकारी	मुख्य न्यायाधिवक्ता	प्रा.डा. श्री बुद्धबहादुर थापा	गुल्मी
२	न्याय /सरकारी वकील	उप सचिव	श्री हरिहर पौडेल	अर्घाखाँची
३	न्याय/सरकारी वकील	शाखा अधिकृत	श्री इन्दु बसेल	दाङ्ग
४	प्रशासन/लेखा	लेखापाल	नेत्र बहादुर कुँवर क्षेत्री	गुल्मी
५	प्रशासन	ह.स.चा.	श्री डोल बहादुर थापामगर	पाल्पा
६	प्रशासन	का.स.	श्री बिनु रेग्मी	नवलपुर
७	प्रशासन	का.स.	श्री राम प्रसाद पाण्डे	रुपन्देही

परिच्छेद-२

कार्यालयको बजेट तथा अन्य भौतिक अवस्था

२.१ आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को विनियोजित बजेट र ०८० असार मसान्त सम्मको खर्च। (रु. हजारमा)

क्र.सं.	खर्चको प्रकार	वार्षिक विनियोजित बजेट	वार्षिक खर्च	खर्च प्रतिशत
१	चालु	१४,८३१.३२।-	११,०९८.००।-	७४.८२
२	पूँजीगत	१,०८१.२०।-	१,०६१.५०।-	९८.१७
	कूल	१५,९१२.५२।-	१२,१५९.५०।-	७६.४१

२.१.२ आ.व. २०७९/०८० को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरण

(रु.हजारमा)

क) ब.उ.शि.नं. २१६०००११३ (मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय/चालु तर्फ)

क्र. सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति			
		परिमाण	बजेट	परिमाण	परिमाण%	बजेट	बजेट मा खर्च%
१	समुदायमा कानूनी शिक्षा तथा सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक।	३	२००	३	१००%	१८१.७६	९०.८८%
२	रिट प्रतिरक्षा लिखित जवाफको स्तरियता एव कानुनी रायमा प्रभावकारिता विषयक गोष्ठी अन्तरक्रिया	३	३००	३	१००%	२९०.००	९६.६६%

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति			
		परिमाण	बजेट	परिमाण	परिमाण%	बजेट	बजेट खर्च% मा
३	अन्तर प्रदेश स्तारिय अध्ययन,अनुगमन तथा अनुभव आदान प्रदान	३	३००	अर्थ मन्त्रालयबाट बजेट रोक्का भएको कारण कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसकिएको।			
४	पुस्ताकालय स्थापना (आवश्यक पुस्तक खरिद, पुस्ताकालय व्यवस्थापन खर्च लगायत अन्य आवश्यक क्रियाकलप)	१	१००	१	१००%	७५.३२	७५.३२%
५	संघीय शासन प्रणालीमा संवैधानिक इजलासको भूमिका विषयक गोष्ठी सञ्चालन	१	६००	१	१००%	५८३.५०	९७.२५%

ख) ब.उ.शि.नं. २१६०००११४ (मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय/पुँजिगत तर्फ)

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति			
		परिमाण	बजेट	परिमाण	परिमाण%	बजेट	बजेट खर्च% मा
१	मोटर साइकल खरिद	१	२८३	१	१००%	२८३	१००.००%
२	मेशिनरी औजार खरिद	१	३५३.२०	१	१००%	३४२.६२	९७.००%
३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	१	७५	१	१००%	७५	१००.००%
४	पार्किङ्ग स्थल निर्माण, कोठा पार्टेशन, झ्याल ढोका मर्मत लगायत अन्य मर्मत सम्बन्धी खर्च	१	४००	१	१००%	३९०.८३	९७.७२%

२.२ कार्यालयको भौतिक सम्पत्तिको विवरणः

२.२.१ कार्यालयको भवनः

लुम्बिनी प्रदेशको स्थायी राजधानी राप्ती उपत्यका देउखुरी नेपाल स्थित दाङ्ग जिल्लाको राप्ती गाँउपालिका मौरीघाटमा यस कार्यालयको छुट्टै भवन रहेको छ। दुइ तला रहेको यस भवनमा कूल ८ वटा कोठाहरु रहेका छन्।

२.२.२ सवारी साधन तर्फः

यस कार्यालयमा ४ पांग्रे सवारी साधन थान-२, मोटरसाइकल थान ४, स्कुटी थान १, साइकल थान ३ रहेको छ।

२.२.३ मेशिनरी औजार तर्फः

यस कार्यालयमा ८ थान कम्प्युटर, (प्रिन्टर सहित साथै ३ वटा प्रिन्टरमा फोटोकपी समेत रहेको) ६ थान ल्यापटप, एसी थान ७ र इन्भटर थान २ रहेको छ।

परिच्छेद-३

आ.व. २०७९/८० मा संचालित मुख्य मुख्य कामहरु

३.१ विनियोजित बजेट तर्फका कार्यक्रमहरुः

३.१.१ रिट प्रतिरक्षा, लिखित जवाफको स्तरीयता तथा कानूनी राय विषयमा प्रभावकारीता विषयक गोष्ठी

न्याय व्यवस्थाको प्रभावकारी संचालन गर्न महत्वपुर्ण निकायको रुपमा मुख्य न्यायाधिवक्तालाई वर्तमान संविधान र कानुनले गहन जिम्मेवारी दिएको छ। संविधानले मुख्य न्यायाधिवक्तालाई प्रदेश सरकारको मुख्य कानुनी सल्लाहकार हुने र संबैधानिक एंव कानुनी विषयमा प्रदेश सरकार वा प्रदेश सरकारले तोकिदिएको अन्य अधिकारीलाई राय सल्लाह दिन संबैधानिक जिम्मेवारी तोकेको छ। सोही सन्दर्भमा प्रदेश सरकार र अन्तगर्तका निकायहरुले मुख्य न्यायाधिबक्ता सगँ कानुनी राय माग गर्दा अवलम्बन गर्नुपर्ने विधि र प्रक्रियाको रुपमा सरोकारवाला निकायहरुलाई जानकारी गराउने, कार्यालयबाट तयार गरिने लिखित जवाफले न्यायिक निरुपणको सिलसिलामा महत्वपुर्ण भुमिका खेल्ने भएकोले त्यस्तो लिखित जवाफ तयार गर्दा स्तरीय एंव निवेदकले माग दावी गरेका विषयमा कार्यालयको धारणा तथा प्रमाणहरु स्पष्ट रुपले देखिने गरी स्तरीय लिखित जवाफ तयारको लागि सम्बन्धित शाखामा कार्यरत जनशक्तिलाई आवश्यक जानकारी गराउने उदेश्यले मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय लुम्बिनी प्रदेशको वार्षिक कार्यक्रममा रिट प्रतिरक्षा, लिखित जवाफको स्तरीयता तथा कानुनी राय विषयमा प्रभावकारीता विषयक गोष्टी कार्यक्रम स्वीकृत गरी सोको लागि आवश्यक वजेट समेतको व्यवस्था भए अनुसार मिति २०७९ चैत्र २७ गते नवलपरासी (सुस्ता पश्चिम) जिल्लाको परासीमा, मिति २०८० जेठ २२ मा कपिलवस्तु जिल्लाको तौलिहवामा तथा मिति २०८० असार ०८ मा गुल्मी जिल्लाको तम्घासमा कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो ।

कार्यक्रमको उद्देश्यः-

- लिखित जवाफको स्तरीयता अभिवृद्दि गर्नु।
- कानुनी रायका सम्बन्धमा सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराउनु।
- रिट प्रतिरक्षाको लागि समन्वयात्मक भूमिका स्थापना गर्न सघाउ पुऱ्याउनु।

कार्यक्रमको उपलब्धीः-

१ः- रिट प्रतिरक्षा र कानुनी राय सम्बन्धमा जानकारी भएको।

२ः- देवानी तथा फौजदारी संहिताका कुराहरुको बारेमा प्रष्ट संग बुझाउन सकिएको।

३ः- लिखित जवाफको सैदान्तिक अवधारणा एवं नमुना अभ्यासबाट लिखित जवाफको स्तरियता कायम गराउन सकिएको।

निष्कर्ष एवं प्राप्त सुझावहरुः-

यस किसिमका कार्यक्रम संचालनले प्रदेश सरकारको विपक्षमा परेका मुद्दाहरु उपर सहज, सरल र गुणस्तरीय रुपमा बहस तथा पैरवी गर्न प्रभावकारी सिद्द हुने देखिन्छ। यस्ता प्रकृतिका कार्यक्रमहरु लाई आगामी आ.व. हरुमा समेत निरन्तर र वृहत क्षेत्रमा संचालन गर्दा न्याय निरुपणमा सफलता प्राप्त गर्न सकिने भएकोले यस तर्फ ध्यान दिनु जरुरी देखिन्छ।

विभिन्न जिल्लाहरूमा सम्पन्न कार्यक्रमका झलकहरू

नवलपरासी (सुस्ता पश्चिम)

रिट प्रतिरक्षा, लिखित जवाफको स्तरीयता एवं
कानूनी रायमा प्रभावकारिता सम्बन्धी
एक दिने कार्यशाला गोष्ठी

Reception
रिट प्रतिरक्षा, लिखित जवाफको स्तरीयता एवं
कानूनी रायमा प्रभावकारिता सम्बन्धी
एक दिने कार्यशाला गोष्ठी
मितिः २०७९ चैत्र २७ गते
स्थान : परासी, नलवपरासी (ब.सु.प.)
समन्वयः-
जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय
नवलपरासी (ब.सु.प.)
आयोजकः-
मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय
लुम्बिनी प्रदेश
राप्ती उपत्यका (देउखुरी), दाङ

कपिलवस्तु

रिट प्रतिरक्षा, लिखित जवाफको स्तरीयता एवं
कानूनी रायमा प्रभावकारिता सम्बन्धी
एक दिने कार्याशाला गोष्ठी

HOTEL

गुल्मी

INDRENI
PARTY PALACE

INDRENI
PARTY PALACE

३.१.२ समुदायमा कानूनी शिक्षा तथा सचेतना कार्यक्रम सञ्चालनः

कानुनको जानकारी सबैले राख्नुपर्छ किनकि कानुनको अनविज्ञता क्षम्य हुँदैन। तर कानुनको जानकारी स्वतः जानकारी हुने विषय पनि होइन। अध्ययन गरेर, सञ्चार माध्यमहरुको प्रयोग मार्फत जानकारी प्राप्त गरेर, अनुभव आदानप्रदान गरेर वा यस्तै माध्यमबाट कानुनी विषयको जानकारी हुने गर्दछ। यहीँ कानुनी विषयहरुको जानकारी आदानप्रदान, अनुभव साटासाट, पिरमर्काहरुको सुनुवाई तथा सोको अर्थपूर्ण समाधानको लागि कानुनी शिक्षाको आवश्यकता महशुस गरेकोले आ.व. २०७९/०८० को वार्षिक कार्यक्रममा यो विषय समावेश गरिएको थियो।

समयको उपलब्धता र बजेटको सीमाभित्र रहेर यस आ.व.मा लुम्बिनी प्रदेशका ३ (तीन) वटा जिल्लाहरुमा यो कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो। मिति २०७९/१२/०४ मा अर्घाखाँचीको मालारानी गा.पा.को वडा नं. ०६ को कार्यालय भवनमा, मिति २०७९/१२/०५ मा प्युठान जिल्लाको झिमरुक-०१ स्थित श्री अमरसिंह मा.वि.मा तथा मिति २०७९/१२/०६ मा गुल्मी जिल्लाको मदाने गा.पा. वडा नं. ०७ को कार्यालय भवनमा सम्पन्न भएको थियो।

<u>कार्यक्रमको उद्देश्य:-</u>

- स्थानीय तहका जनप्रतिनिधी, विद्यालयका शिक्षक विद्यार्थी तथा अन्य व्यक्तिहरुलाई कानुनी प्रावधान सम्बन्धमा अभिमुखिकरण गर्नु।
- कानुनमा उल्लेख भएका नागरिक हक अधिकारको सुसूचित गर्ने र नागरिक कर्तव्य तथा दायित्व बारेमा सचेत गराउनु।

कार्यक्रमको उपलब्धी:-

१:- कानुनको अज्ञानता क्षम्य नहुने सम्बन्धमा जानकारी भएको।

२:- देवानी तथा फौजदारी संहिताका कुराहरुको बारेमा प्रष्टसंग बुझाउन सकिएको।

३:- मेलमिलाप सम्बन्धी धारणा र प्रकृया सम्बन्धमा जानकारी गराउन सकिएको।

४:- स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरुलाई कानुनी सचेतनाका कार्यक्रम स्थानिय तह मार्फत गर्नु पर्दछ भन्ने कुराको अनुभूति भएको।

निष्कर्ष एवं प्राप्त सुझावहरुः-

प्रत्येक नेपाली नागरिकले विद्यामान कानुनी व्यवस्थाहरुको बारेमा जानकारी हासिल गर्नु पर्दछ। जसको लागि तिनै तहका सरकारबाट कानुनी सचेतनाका कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा लैजानु आवश्यक छ। खासगरी अन्य विकास कार्यक्रमहरु संगसंगै कानुनीसचेतनाका कार्यक्रमलाई प्रत्येक स्थानिय तहले प्राथमिकतामा राखी कानुन कार्यन्वयनलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ र मेलमिलापको प्रकृया द्रारा न्याय पुर्ण तरिकाले न्याय निरुपण तर्फ जानुपर्ने देखिन्छ।

विभिन्न जिल्लाहरूमा सम्पन्न कार्यक्रमका झलकहरू

अर्घाखाँची

प्यूठान

गुल्मी

स्वागतम
समुदायमा कानूनी शिक्षा
तथा सचेतना सम्बन्धी
एक दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम
मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय

३.१.३ संघीय शासन प्रणालीमा संवैधानिक इजलासको भूमिका विषयक गोष्ठी सञ्चालनः

नेपालमा संघीय शासन प्रणालीमा संबैधानिक इजलासको भूमिका विषयक त्रिदिवसीय आवासीय भेला मिति २०७९/५/३ देखि २०७९/५/५ सम्म लुम्बिनी प्यालेस रिसोर्ट छपियामा सम्पन्न भयो। उक्त भेलामा लुम्बिनी प्रदेशका माननीय मुख्यमन्त्री, संघीय कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्री, लुम्बिनी प्रदेशका आन्तरिक मामिला मन्त्री तथा कानून मन्त्री, लुम्बिनी प्रदेशका आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्री, नेपालका महान्यायाधिवक्ता, नायव महान्यायाधिवक्ता, सातै प्रदेशका मुख्य न्यायाधिवक्ता, तथा विशिष्ट व्यक्तिहरु लगायत सुरक्षा अधिकारी सुरक्षाकर्मी तथा अन्य कर्मचारीहरुको उपस्थिति रहेको थियो।

उक्त भेलामा सातै प्रदेशका मुख्य न्यायाधिवक्ताज्यूहरुबाट ११ बुँदे लुम्बिनी घोषणा पत्र जारी गरिएको थियो। उक्त भेलाबाट संबिधान संग बाझिएका प्रदेश तथा स्थानीय तहका कानूनहरुका विरुद्धमा सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर गर्दा वा बहस पैरवी तथा प्रतिरक्षा गर्दा सातै प्रदेशका मुख्य न्यायाधिवक्ताहरु समन्वयमा रही सामूहिक रुपमा गर्ने भनी ऐक्यबद्धता व्यक्त गरिएको थियो। यो भेलामा संघीय व्यवस्थालाई जीवन्त बनाउन प्रचलित संघीय कानूनमा गर्नुपर्ने संसोधनका विषयमा पनि घनिभूत छलफल भएको थियो।

उक्त कार्यक्रममा मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयको तर्फबाट विशिष्ट अतिथि तथा अन्य प्रदेशबाट आउनु भएका अतिथिहरुलाई मायाको चिनो समेत प्रदान गरिएको थियो। कार्यक्रम समापन भएको भोली पल्ट विहान आयोजक मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट अतिथिज्यूहरुलाई भगवान गौतम बुद्धको जन्म स्थल लुम्बिनीको दर्शन गराई शिष्टाचार विदाई गरिएको थियो।

उपलब्धिहरु: ११ बुँदे लुम्बिनी घोषणापत्र:

लुम्बिनी प्रतिबद्धता पत्र

नेपालमा संघीय शासन प्रणालीमा संवैधानिक इजलासको भूमिका विषयक लुम्बिनी प्रदेशमा आयोजित त्रिदिवसिय भेलामा लुम्बिनी प्रदेशका मुख्यमन्त्री, संघीय कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्री, नेपालका महान्यायाधिवक्ता तथा सातै प्रदेशका मुख्य न्यायाधिवक्ताहरु र सोमा कार्यरत कर्मचारीहरु समेतको भेलाबाट यो लुम्बिनी प्रतिबद्धता पत्र जारी गरेका छौ।

१. भेलाका समुदघाटन समारोहमा हाम्रो आमन्त्रणलाई स्वीकार गरी पाल्नु भएका प्रमुख अतिथि लुम्बिनी प्रदेशका मुख्य मन्त्री श्री कुल प्रसाद के.सी (सोनाम) ज्यू, विशिष्ट अतिथि कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्री श्री गोबिन्द प्र. कोईराला ज्यू, विशिष्ट अतिथि नेपालका महान्यायाधिवक्ता श्री खम्म बहादुर खाती ज्यू, लुम्बिनी प्रदेशका सभामुख पूर्ण बहादुर घर्ति ज्यू, लुम्बिनी प्रदेश स्थित आन्तरिक मामिला, कानून तथा संचार मन्त्री श्री तिलकराम शर्मा ज्यू, समेतलाई हार्दिक धन्यबाद ज्ञापन गर्दछौ।

२. देहायका संघीय ऐनहरुमा रहेका केही प्रावधानहरु नेपालको संविधानसँग बाँझिएकाले उक्त प्रावधानहरु संविधान अनुकुल बनाई संघीय व्यवस्थालाई जीवन्त बनाउन तत्काल केहि ऐन संशोधन गर्नुपर्ने विषयमा स्मरण गराउँदछौ।
जस्तै:
   क) वन ऐन, २०७६ को दफा ३(१), दफा ४, दफा ११(१)
   ख) संघ प्रदेश र स्थानीय तह समन्वय तथा अन्तर सम्बन्ध ऐन, २०७७ को दफा ७ (१) (ग), दफा ९(१), दफा ६७ (१)
   ग) अन्तर सरकारी वित्तिय व्यवस्थापन ऐन, २०७६ को दफा ६(२)

३. संघिय कानून बमोजिम फौजदारी कानूनको अभियोजन महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट हुने तथा प्रदेश कानूनले सृजना गरेको फौजदारी कसूर उपरको अभियोजन गर्ने अधिकार मुख्य न्यायाधिवक्तालाई हुनुपर्ने।

४. संविधान बमोजिम एकल तथा साझा सुचिमा भएका अधिकारहरु निर्वाध रुपमा सुचारु गर्न आवश्यक कानून निर्माण गर्नुपर्ने।

५. प्रदेशको प्रणाली र संरचनासँग सम्बन्धित कानूनहरु निर्माणमा मात्र ध्यान गरिरहेकोले सेवा प्रवाह तथा सूशासनसँग सम्बन्धित कानूनहरु निर्माणमा समेत ध्यान दिन ध्यानाकर्षण गराउँदछौ।

६. प्रहरी समायोजन तथा भर्ना सम्बन्धि मुद्दा, वन सम्बन्धि मुद्दा, वन ऐन खारेजी सम्बन्धि मुद्दा, संघ प्रदेश र स्थानीय तह अन्तरप्रदेश समन्वय सम्बन्धि मुद्दा, कर्मचारी समायोजन तथा प्रदेश निजामती कर्मचारी सम्बन्धी मुद्दा लगायतका मुद्दाहरुमा सातै प्रदेशबाट एकै धारणा बनाई बहस पैरबी तथा प्रतिरक्षा गर्न प्रतिबद्धता गर्दछौ।

७. सर्वोच्च अदालतको संवैधानिक इजालसमा दायर भएको वा संवैधानिक इजालासमा जिम्मेबारी सरी आएको मुद्दाहरु लामो समयदेखि विचाराधिन रही अन्तिम टुङ्गो लाग्न नसकेको अवस्था हुदाँ संवैधानिक इजलासलाई राष्ट्रिय सरोकारका बिषयहरुलाई प्राथमिकताका साथ मुद्दाहरुको शिघ्र अन्तिम टुङ्गो लगाउनका लागि संघिय कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्री तथा महान्यायाधिवक्ता मार्फत समन्वय गर्ने।

८. संविधानसँग बाझिएका प्रदेश तथा स्थानीय तहका कानूनहरुका विरुद्धमा सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर गर्दा वा बहस पैरबी तथा प्रतिरक्षा गर्दा सातै प्रदेशका मुख्य न्यायाधिवक्ताहरु समन्वयमा रही सामूहिक रुपमा गर्ने।

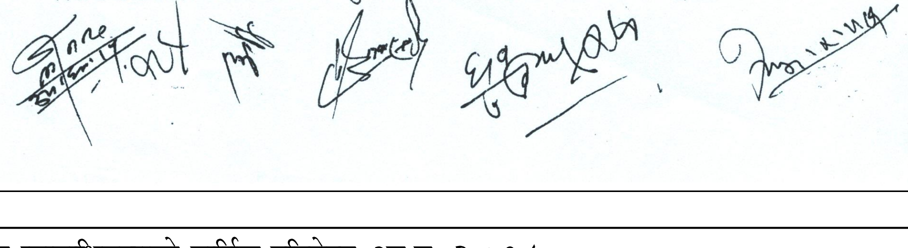

९. संविधानको धारा ५७ को उपधारा २ तथा अनूसचि ६ को क्रम संख्या ५ मा रहेको प्रदेश निजामती सेवा र अन्य सरकारी सेवालाई एकल सूचिमा रहेका प्रदेशको क्षेत्राधिकारमा असर नपर्ने गरी संघिय निजामती सेवा कानून तर्जुमा तथा जारी गर्न नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गर्ने ।

१०. मिति २०७९ साल असार २३ गते जारी भएको जनकपुर घोषणा पत्रका बुदाहरुमा कार्यान्वयनका लागि संघीय सरकार समक्ष अनुरोध गरिएकोमा हालसम्म ति बुदाहरु कार्यान्वयनमा ल्याउन पहल नभएको अवस्था हुँदा शिघ्र कार्यान्वयनका लागि पुन: स्मरण गराउँदछौ ।

११. यस घोषणा पत्रमा उल्लेखित प्रादेशिक अधिकारहरु सुनिश्चित गराउन समन्वय र सहकार्य गर्न हामि प्रतिबद्ध छौ ।

प्रतिबद्धतापत्र जारीकर्ता

१. प्राध्यापक श्री भोजराज श्रेष्ठ - मुख्य न्यायाधिवक्ता, प्रदेश नं १

२. श्री दिपेन्द्र झा - मुख्य न्यायाधिवक्ता, मधेश प्रदेश

३. श्री श्याम नारायण श्रेष्ठ - मुख्य न्यायाधिवक्ता, बागमती प्रदेश

४. श्री रोहितराज बास्तोला - मुख्य न्यायाधिवक्ता, गण्डकी प्रदेश

५. श्री श्रीकृष्ण सुवेदी - मुख्य न्यायाधिवक्ता, लुम्बिनी प्रदेश

६. श्री ध्रुब कुमार श्रेष्ठ - मुख्य न्यायाधिवक्ता कर्णाली प्रदेश

७. श्री कुलानन्द उपाध्याय - मुख्य न्यायाधिवक्ता सुदुरपश्चिम प्रदेश

लुम्बिनी प्यालेस रिसोर्ट छपिया रुपन्देही जिल्लामा सम्पन्न कार्यक्रमका झलकहरू

संघीय शासन प्रणालीमा संवैधानिक
इजलासको भूमिका विषयक
कार्यशाला गोष्ठी

३.१.४ कारागार तथा हिरासत अनुगमन तथा निरीक्षण सम्बन्धी कार्यक्रमः

परिचयः

मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य, अधिकार र सेवाका अन्य शर्त सम्बन्धी ऐन, २०७५ मा मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयलाई आफ्नो प्रदेश भित्रका हिरासत तथा थुनुवा कक्षको अनुगमन र निरीक्षण गर्ने जिम्मेवारी तोकिएको छ। सो सम्बन्धमा यस कार्यालयबाट यस प्रदेश भित्रका रहेका हिरासत तथा थुनुवा कक्षको अनुगमन तथा निरीक्षण गरी मुख्य न्यायाधिवक्ताको बार्षिक प्रतिवेदनमा समेट्नुका साथै थुनुवा तथा बन्दीहरुलाई मानवोचित व्यवहार भए नभएको, भौतिक संरचनाको स्थितिका बारेमा बुझी सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक निर्देशन तथा सुझाव दिनु यो अनुगमन र निरीक्षणको प्रमुख भुमिका रहेको थियो। सोही अनुरुप विभिन्न मितिमा यस कार्यालयबाट मुख्य न्यायाधिवक्ताहरु श्री श्रीकृष्ण सुवेदी, श्री खुमाकान्त पौडेल, प्रा.डा.श्री बुद्धबहादुर थापा क्षेत्री तथा उपन्यायाधिवक्ता हरिहर पौडेल, सहायक न्यायाधिवक्ता विमल प्रसाद न्यौपाने नेतृत्वमा लुम्बिनी प्रदेश भित्रका जिल्लामा रहेका थुनुवा कक्षको साथै हिरासत कक्षको अनुगमन तथा निरीक्षण गरी यथार्थ बस्तुस्थितिको बारेमा जानकारी लिइएको थियो।

अनुगमन निरीक्षणको विधिः

- स्थलगत अवलोकन भ्रमण।
- तत् तत् जिल्लाका जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय,जिल्ला प्रहरी कार्यालय तथा अन्य कर्मचारीहरुसँग छलफल।
- हिरासत कक्षमा रहेका थुनुवाहरुसँग भेटघाट।

अर्घाखाँची कारागार निरीक्षण गर्दाको झलक

अर्घाखाँची कारागार निरीक्षण गर्दाको झलक

गुल्मी कारागार निरीक्षण गर्दाको झलक

गुल्मी कारागार निरीक्षण गर्दाको झलक

३.२ बहस एवं प्रतिरक्षा एवं कानुनी रायः

३.२.१ बहस एवं प्रतिरक्षाः

अदालत	गत आ.व.बाट जिम्मेवारी सरी आएका	चालु आ.व.मा थप भएका	जम्मा मुद्दा	फछ्यौंट विवरण		जम्मा फछ्यौंट	बाँकी	कैफियत
				जारी	खारेज			
सर्वोच्च अदालत	६१	२४	८५	१	९	१०	७५	
उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलास	१४	२१	३५	४	२३	२७	८	
उच्च अदालत तुलसीपुर	५	१४	१९	१	७	८	११	
उच्च अदालत तुलसीपुर नेपालगञ्ज इजलास	१	१	२	१	०	१	१	
उच्च अदालत पाटन	०	६	६	२	२	४	२	
प्रशासकीय अदालत	१	१	२	०	०	०	२	
जम्मा	८२	६७	१४९	९	४१	५०	९९	

*फछ्यौंट भएका कूल ५० वटा मुद्दाहरु मध्ये ४१ वटामा रीट खारेज हुने गरी फैसला भएको र ९ वटामा रीट जारी भएको देखिएकोले ८२ प्रतिशत मुद्दाहरुमा सफलता प्राप्त भएको देखिन्छ।(मुद्दाको विस्तृत विवरण अनुसुची-१ मा छ।) (मुद्दाको पेशीको विवरण अनुसुची-२ मा छ ।)

३.२.२ कानूनी रायः

यस्तो राय कुनै खास विवाद परेको अवस्थामा वा कानुनी जटिलता पर्न सक्ने संभावना छ भन्ने लागेको अवस्थामा माग गर्ने र विशेषज्ञले दिने गरिन्छ। सरकारी वकीलसँगकाल्पनिक विषयमा कानुनी राय माग्नु हुँदैन र कानुनी प्रश्न बाहेक अरू कुरामा सरकारी वकीलद्वारा कानुनी राय दिइदैंन। कानुन निर्माणको क्रममा सम्बन्धित कानुन र संविधान तथा अन्य कानुनको बीचमा के कस्तो सम्बन्ध रहन्छ भन्ने बारेमा पनि कानुनी राय माग गर्न सकिन्छ। कानुनी रायमा राय माग गर्नुको उद्देश्य कानुनी जटिलतालाई सरल वनाई निर्णय गर्न सजिलो वनाउनु हो। कानुनी रायमा राय माग गर्ने निकाय र राय प्रदान गर्ने निकाय बीचको सम्बन्ध पनि बिचार गर्नुपर्ने हुन्छ। राय माग गर्ने निकायले कानुनी रायलाई बाध्यतात्मक रूपमा अवलम्बन गर्नु पर्दछ भन्ने छैन। आफैले गर्नु पर्ने काम कर्तव्य सकेसम्म कानुन सम्मत होस् भन्ने उद्देश्यले कानुनी राय लिने हो। उपयुक्त र प्रभावकारी कानुनी राय प्राप्त गरेर सो अनुसार काम गरेमा काम कारवाहीमा कानुनी त्रुटी हुने संभावना कम रहन्छ। कानुनी राय लिने नलिने निर्णय गर्ने अधिकारीको आन्तरिक विषय हो। आफ्नो काम कारवाहीबाट अन्य पक्षको हक अधिकारको हनन् भएको भन्ने विवाद उठेमा कानुनी राय लिएको भन्ने आधारबाट बचाउ हुने वा नहुने भन्ने प्रश्न नै उठ्दैन। त्यसको अन्तिम टुँगो भने अदालतमा नै गएर लाग्दछ। तर प्रभावकारी र उपयुक्त कानुनी रायलाई वेवास्ता गरेर कानुन विपरीतको निर्णय गरेमा स्वभाविक रूपमानै उसको क्षमता र आचरणमा प्रश्न चिन्ह उठ्न सक्छ। कानुन अनुसार कानुनी राय दिनुपर्ने कर्तव्य तोकिएका अधिकारी (सरकारी वकील) ले कानुनले निश्चित गरेको निकायलाई मात्र कानुनी राय दिनु पर्दछ। आफ्नो राय अनुसार काम हुन्छ भन्ने आधारमा तथ्यको वस्तुनिष्ठ मुल्याङ्कन गरेर राय प्रदान गर्नु पर्दछ। आफ्नो रायबाट राय माग गर्ने निकायले विश्वस्त भएर सोही अनुसार निर्णय गर्न सकोस् भन्ने कुरामा सरकारी वकीलले सदैव ध्यान राख्नु पर्दछ। नेपालको संविधानले नेपाल संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यको रुपमा स्थापित भई ७ प्रदेशमा विभाजन भई सकेको हुँदा संविधानले प्रत्येक प्रदेशको लागि महान्यायाधिवक्ताको मातहतमा

रहने गरी प्रत्येक प्रदेशमा एक मुख्य न्यायाधिवक्ता रहेन व्यवस्था गरेको छ। उक्त मुख्य न्यायाधिवक्ताको नियुक्ति सम्बन्धित मुख्य मन्त्रीको सिफारिसमा प्रदेश प्रमुखबाट हुने र मुख्य मन्त्रीले चाहेको अवधिसम्म मुख्य न्यायाधिवक्ता आफ्नो पदमा बहाल रहने व्यवस्था भएको र मुख्य न्यायाधिवक्ता प्रदेश सरकारको मुख्य कानुनी सल्लाहकार हुने भएकोले प्रदेश सरकारलाई संवैधानिक एवम कानुनी विषयमा मुख्य न्यायाधिवक्ताले राय सल्लाह दिने संवैधानिक व्यवस्था समेत रहेको छ।

कानुनी राय प्रदान गर्नु पर्ने सम्बन्धी नेपाल कानुनका व्यवस्थाहरू

<u>संवैधानिक र कानुनी व्यवस्था</u>

- महान्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य र अधिकारः महान्यायाधिवक्ता नेपाल सरकारको मुख्य कानुनी सल्लाहकार हुनेछ। संवैधानिक एवं कानुनी विषयमा नेपाल सरकार र नेपाल सरकारले तोकिएका अन्य अधिकारीलाई राय सल्लाह दिनु, महान्यायाधिवक्ताको कर्तव्य हुनेछ।
- मुख्य न्यायाधिवक्ता प्रदेश सरकारको मुख्य कानुनी सल्लाहकार हुनेछ र संवैधानिक एवं कानुनी विषयमा प्रदेश सरकार वा प्रदेश सरकारले तोकिदिएको अन्य अधिकारीलाई राय सल्लाह दिनु मुख्य न्यायाधिवक्ताको कर्तव्य हुनेछ ९नेपालको संविधानको धारा १६० (५)०
- नेपाल सरकारको तर्फबाट दायर भएको मुद्दा फिर्ता लिंदा महान्यायाधिवक्ताको राय लिनु पर्नेछ ९नेपालको संविधानको धारा १५८ (३)०।
- मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य, अधिकार र सेवा शर्त सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ४९६०मा प्रदेश कानुन बमोजिम स्थापित संस्था वा निकायले गरेको कुनै निर्णय वा काम कारवाहीबाट प्रदेश सरकारको हकहित प्रतिकूल भएको वा संविधान वा प्रचलित कानुनको उल्लंघन वा सार्वजनिक हित विपरीत भएको छ भन्ने मुख्य न्यायाधिवक्तालाई लागेमा र त्यस्तो निर्णय वा काम कारवाही विरुद्ध उजूर गर्न कानुनले कुनै

अधिकारी तोकिएको रहेनछ भने त्यस्तो निर्णय वा काम कारवाही विरुद्ध कानुनी उपचार प्राप्त गर्नसक्नेछ' भन्ने व्यवस्था गरेको छ भने दफा ४ को उपदफा ९८०मा 'मुख्य न्यायाधिवक्ताले प्रदेश सभा वा सोको कुनै समितिले गरेको आमन्त्रण बमोजिम त्यस्तो बैठकमा उपस्थित भई कानुनी प्रश्नको सम्बन्धमा राय व्यक्त गर्नसक्नेछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ।

मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य, अधिकार र सेवा शर्त सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ६ मा कानुनी राय माग गर्दा पुऱ्याउनुपर्ने रीतका सम्बन्धमा उल्लेख भए अनुसारः-

प्रदेश सरकार वा प्रदेश सरकारले तोकिदिएको अधिकारीले वा प्रदेश सरकार मातहतका कार्यालयहरुले कुनै संवैधानिक वा कानुनी प्रश्नमा मुख्य न्यायाधिवक्ता वा अन्य न्यायाधिवक्तासँग राय माग गर्दा देहाय बमोजिमको रीत पूरा गरेको हुनुपर्नेछः-

क) जुन विषयमा राय माग गरिएको हो सो विषयमा निर्णय गर्ने अधिकार त्यस्तो राय माग गर्ने कार्यालय वा अधिकारीलाई हुनुपर्नेछ।

ख) जुन विषयमा राय माग गरिएको हो सो सँग सम्बन्धित सम्पूर्ण विवरण संक्षेपमा खुलाई सम्बन्धित कागजात संलग्न गरिएको हुनुपर्नेछ।

ग) राय माग गरिएको विषयमा स्पष्ट रुपमा संवैधानिक वा कानुनी प्रश्न उल्लेख गरिएको हुनुपर्नेछ।

घ) जुन विषयमा राय माग गरिएको हो सो विषयमा अन्य कुनै प्रक्रिया पूरा गर्नुपर्ने भएमा सो सबै प्रक्रिया पूरा गरी राय माग गरेको हुनुपर्नेछ।

ङ) जुन विषयमा राय माग गरिएको हो सो विभागीय राय सहित सम्बन्धित कार्यालयको दृष्टिकोण उल्लेख भएको हुनुपर्नेछ।

- राय माग गरिएको विषय र राय दिएको विषय गोप्य रहने।

३.२.३ यस आ.व.मा यस कार्यालयबाट प्रदान गरिएको कानुनी रायको विवरणः

क्र. सं.	कानुनी राय माग गर्ने निकाय	राय माग गरेको मिति	राय दिएको मिति	राय दिएको सङ्ख्या
१	श्री प्रदेश सभा विशेषाधिकार समिति,लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/४/१६	२०७९/४/१९	१
२	श्री मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/४/२३ २०७९/१२/०६	२०७९/०५/२२ २०७९/१२/०९	२
४	श्री पर्यटन, ग्रामिण तथा शहरी विकास मन्त्रालय, प्रदेश राजधानी निर्माण आयोजना कार्यान्वयन इकाई , लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/०५/०६	२०७९/०५/०७	१
५	श्री आन्तरिक मामिला, कानून तथा सञ्चार मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/०५/१३	२०७९/०५/१६	१
६	श्री उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/०५/१६(०७) २०७९/०५/२२	२०७९/०५/२१ २०७९/०६/०६	२
७	श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/०८/१० २०८०/०२/१८ २०८०/०२/२१	२०७९/०८/१८ २०८०/०२/२५ २०८०/०२/२९	३
८	श्री लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल, लुम्बिनी प्रदेश,रूपन्देही	२०७९/०८/१९	२०७९/०८/२०	१
९	श्री उद्योग, पर्यटन तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश, राप्ती उपत्यका (देउखुरी)	२०७९/१२/१५ २०७९/१२/१७	२०७९/१२/२३ २०७९/१२/२३	२
	जम्मा			१३

यसरी यस आ.व.मा विभिन्न निकायबाट १३ वटा कानुनी राय माग भई आएकोमा सबै अर्थात १३ वटै कानुनी राय प्रदान गरिएको अवस्था छ।

*कानुनी रायको ढाँचा अनुसुची-३ मा छ।

परिच्छेद-४

सबल पक्ष, समस्याहरु तथा सुझावहरु

४.१ मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयका सबल पक्ष तथा समस्याहरुः

नेपालमा मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयको स्थापना नयाँ अवधारणा हो। देश संघीय शासन प्रणालीमा गई सकेपछि तीन तहका सरकारहरु गठन भएका छन्। प्रदेश सरकारको मुख्य कानूनी सल्लाहकारको रुपमा प्रत्येक प्रदेशमा एक-एक जना मुख्य न्यायाधिवक्ताको नियुक्त भएको अवस्था छ। नेपालको संविधानले गरेको व्यवस्था तथा मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य र अधिकार तथा सेवाका अन्य शर्त सम्बन्धी ऐन, २०७५ ले मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयका अवसर सिर्जना गरेको छ भने व्यवस्थाहरुको मर्म बमोजिमको व्यावहारिक कार्यान्वयनमा समस्याहरु समेत देखापरेका छन्।

सबल पक्षहरुः

- लुम्बिनी प्रदेश सरकार तथा प्रदेशका मन्त्रालय तथा सो अन्तर्गतका कार्यालयहरु विरुद्ध सर्वोच्च अदालत, उच्च अदालत पाटन, उच्च अदालत तुलसीपुर र यसका बुटवल र नेपालगञ्ज इजलास र प्रशासकीय अदालतमा रिट निवेदनहरुमा प्रदेश सरकारको प्रतिनिधित्व गरी प्रतिरक्षा गर्ने कार्य भएको छ।
- मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयले औपचारिक तथा अनौपचारिक रुपमा प्रदेशका माननीय मुख्यमन्त्री, मन्त्रीहरु तथा मन्त्रालय मातहतका कार्यालयहरुलाई संवैधानिक, कानुनी तथा अन्य विषयमा राय सुझाव दिइएको छ।
- राप्ती उपत्यका देउखुरी स्थित स्थायी राजधानीमा जिर्ण र सानै भएपनि आफ्नै छुट्टै भवनमा कार्यालय सञ्चालनमा आएको छ।

- फौजदारी कसुर (सजाय निर्धारण तथा कार्यान्वयन) ऐन, २०७४ को दफा ३८ को उपदफा (२) ले प्रोवेशन तथा प्यारोल वोर्डको प्रत्यक्ष निर्देशन, नियन्त्रण र सुपरीवेक्षणमा रहने गरी प्रत्येक प्रदेशमा मुख्य न्यायाधिवक्ताको अध्यक्षतामा प्रदेश प्रोवेशन तथा प्यारोल वोर्डको गठनको व्यवस्था छ। जसले कारागार व्यवस्थापन तथा संचालनलाई व्यवस्थित बनाउन मद्दत पुग्ने।
- हिरासत कक्षहरुको अनुगमन तथा निरीक्षण गरी आवश्यक सुधारको लागि सम्बन्धित निकायलाई निर्देशन तथा समन्वयमा सहयोग पुग्ने।
- प्रदेश सरकारबाट निसृत हुने कामकारवाही कानूनी शासनको मान्यता र विधिमा आधारित हुने।
- सर्वोच्च अदालत, अन्य अदालतहरु र न्यायिक निकायहरुमा प्रदेश सरकारको प्रतिनिधित्व भएको छ।
- पछिल्लो समयमा प्रदेश सरकारबाट प्रतिनिधित्व गर्ने मुद्दाको संख्या दिन प्रतिदिन बढ्दो क्रममा छ। सो मुद्दाहरुमा उचित प्रतिनिधित्व गर्नुपर्ने अवसर छ।
- सक्षम र व्यावसायिक सरकारी वकिलहरुको यस कार्यालयमा आकर्षण बढेको छ।
- आ.व. २०७९/०८० मा फैसला भएका मुद्दाहरु मध्ये यस प्रदेश सरकारका विरुद्दमा परेका ८२ प्रतिशत मुद्दामा सफलता हासिल हुन सकेको छ।

समस्याहरुः

- कार्यालय भवन साह्रै सानो र जिर्ण अवस्थामा रहेको।
- दरबन्दी अनुसारको कर्मचारी समयमै पुर्ति हुन नसकेको।
- मुद्दाको चाप अनुसार प्रतिरक्षा गर्ने जनशक्ति(सरकारी वकिल) को कमी हुनु।

- विभिन्न अदालतहरुमा रहेको मुद्दाको चापको आधारमा यस कार्यालयको सम्पर्क कार्यालय स्थापना हुन नसकेको।
- सरकारी वकिल तथा कर्मचारीको दक्षता अभिवृद्धि तथा कार्य उत्प्रेरणाका लागि पर्याप्त अवसरहरुको कमी रहेको।
- मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयको हालसम्म कुनै रणनैतिक योजना बन्न नसकेबाट योजनाबद्ध विकास हुन नसकेको।
- सरकारवादी मुद्दामा अपराध अनुसन्धान तथा अभियोजनमा मुख्य न्यायाधिवक्ता कार्यालयको भूमिकालाई कानूनबमोजिम स्वीकार नगरिएको।
- कानुनी राय माग गर्दा पुऱ्याउनु पर्ने रीत नपुऱ्याई र निर्धारित ढाँचामा आउने नगरेको।
- अधिकांश मुद्दा तथा रिटको लिखित जवाफमा खुलाउनु पर्ने सबै कुरा नखुलाई र आवश्यक कागजात सामेल गरेको नदेखिँदा प्रतिरक्षा गर्न असजिलो हुने गरेको।
- लिखित जवाफ समयमै नपठाई अन्तिम समयमा पठाउने परिपाटीले यस कार्यालयबाट सुझाब दिन कठिनाई हुने गरेको।

४.२ सुझावहरुः

नेपालको संविधान बमोजिम मुलुक कानूनी तथा राजनीतिक रुपमा संघीयतामा गई सकेपछि प्रदेशमा समेत उक्त संविधानको मर्म/भावना बमोजिम कानूनको शासन र संवैधानिक सर्वोच्चता कायम राख्दै प्रदेशमा मुख्य न्यायाधिवक्ताको नियुक्ति र मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयको स्थापना भएको ५ (पाँच) वर्ष भन्दा बढि समय भइसकेको छ। यस विचमा यस कार्यालयले कार्य सम्पादनको अनुभव समेत प्राप्त गरी सो अनुभवलाई प्रयोग गर्दै प्रतिरक्षामा सफलताको दर समेत बढेको छ। यद्यपी मुद्दाको दर बढ्दै जानु, दरबन्दी

अनुसारको कर्मचारीहरु नहुनु जस्ता समस्याहरु छन्। यस पृष्ठभुमीमा यस कार्यालयलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्नको लागि निम्नानुसारका उपायहरु अवलम्बन गर्नु पर्ने देखिन्छ।

१. नेपालको संविधानले मुख्य न्यायाधिवक्तालाई महान्यायाधिवक्ता मातहत राखेकोमा मुख्य न्यायाधिवक्ता माथि महान्यायाधिवक्ताको प्रशासनिक वा न्यायिक कस्तो प्रकारको नियन्त्रण हो स्पष्ट हुन नसकेकाले स्पष्ट गरी अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्ने।

२. मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयको कर्मचारी दरबन्दी तथा पदपूर्तिको स्थिति हेर्दा मानव संसाधन योजनामा समूचित ध्यान पुग्न सकेको छैन। मुख्य न्यायाधिवक्तालाई संविधान र ऐन कानूनले दिएको जिम्मेवारी प्रभावकारी रुपले निर्वाह गर्न जिम्मेवारी र कार्यबोझका आधारमा मानव संसाधन योजना निर्माण गरी लागू गर्न जरुरी छ।

३. फौजदारी कसूर (सजाय निर्धारण तथा कार्यान्वयन) ऐन, २०७४ दफा ३८(२) अनुसार मुख्य न्यायाधिवक्ताबाट प्रदेश स्तरीय प्यारोल र प्रोवेशन वोर्डको प्रत्यक्ष निर्देशन, नियन्त्रण र सुपरीवेक्षण मुख्य न्यायाधिवक्ताबाट हुने हुदाँ सो सम्बन्धि कार्यविधि तत्काल निर्माण गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४. जिल्ला अदालत, उच्च अदालत लगायत प्रदेश निकायका न्यायिक निकायसंग समन्वयमा सम्पर्क स्थापित गर्न, भरपर्दो संयन्त्रको आवश्यकता देखिन्छ।

५. संविधान बमोजिम निर्माण हुने प्रदेश न्याय सेवा आयोगमा मुख्य न्यायाधिवक्ताको भूमिका स्पष्ट हुनुपर्दछ।

६. प्रदेश प्रहरी प्रशासन र शान्ति सुरक्षा, अनुसन्धान व्युरो प्रदेशको एकल अधिकार संविधानको अनुसूची (६) मा उल्लेख भएकोले त्यस्तो संरचनामा समन्वय र सहकार्यका लागि मुख्य न्यायाधिवक्ताको भूमिका स्पष्ट हुन जरुरी छ।

७. प्रदेश सरकार पक्ष/विपक्ष भएको मुद्धाको संख्या सर्वोच्च अदालतमा दिन प्रतिदिन बढ्दै गएको र यस कार्यालयबाट प्रत्येक पेशीका दिन प्रतिरक्षा गर्न काठमाडौ जान असहज हुने गरेकोले यस कार्यालयको सम्पर्क कार्यालय काठमाडौमा स्थापना गर्नु अत्यन्त आवश्यक रहेको छ।

८. उच्च अदालत रहेका क्षेत्रमा मुद्दाको चापलाई विचार गरेर तथा जिल्लामा स्थापना भएका प्रदेश सरकारका कार्यालयहरुको काम कारवाहीहरुका विरुद्द, सम्बन्धित जिल्ला अदालतमा पनि रिट क्षेत्राधिकार भित्र रिट निवेदन पर्न सक्ने हुँदा प्रदेशका सबै जिल्लामा प्रदेश सरकारको तर्फबाट बहस पैरवी र प्रतिरक्षा गर्न, मुख्य न्यायाधिवक्ता कार्यालयबाट मात्र संभव नहुने भएकाले मुद्दाको चापलाई हेरेर मुख्य न्यायाधिवक्ता कार्यालयको शाखा स्थापना हुन पर्ने देखिन्छ।

९. प्रदेश सरकारका मन्त्रालय तथा कार्यालयहरुले कानुनी राय माग गर्दा पुऱ्याउनु पर्ने रित तथा प्रक्रिया पुरा गरी मात्र कानुनी राय माग गर्नुपर्ने र लिखित जवाफ पेश गर्दा निश्चित ढाँचामा लिखित जवाफ तयार गरी आवश्यक पर्याप्त प्रमाणहरु समेत राखी तोकिएको म्यादभित्र लिखित जवाफ यस कार्यालयलाई उपलब्ध गराई प्रदेश सरकारको तर्फबाट यस कार्यालयले गर्ने प्रतिरक्षाको कार्यलाई सहज र प्रभावकारी बनाइनुपर्ने देखिन्छ।

१०. कार्यालयको नियमित कार्य प्रभावकारी रुपमा सम्पादन गर्नका लागि तथा कर्मचारीहरुको आवास समेतका लागि आवश्यक सुविधा सहित भौतिक स्रोत साधनयुक्त भवनको व्यवस्था हुनुपर्ने देखिन्छ।

११. प्रदेश कानुन अन्तर्गत फौजदारी कसुर मानिने मुद्दाहरु प्रदेश सरकार वादी भई चलाइनु पर्ने र प्रदेश सरकारको तर्फबाट अभियोजन गर्ने अधिकार मुख्य न्यायाधिवक्ता र मातहतको सरकारी वकिललाई दिनुपर्ने देखिन्छ।

१२. संबिधान संग बाझिएका प्रदेश तथा स्थानीय तहका कानूनहरुका विरुद्धमा सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर गर्दा वा बहस पैरवी गर्दा सातै प्रदेशका मुख्य न्यायाधिवक्ताहरु समन्वयमा रही सामूहिक रुपमा गर्नुपर्ने।

१३. सरकारी वकिल तथा कर्मचारीहरुको अभाव नहुने गरी दरबन्दी अनुसारको कर्मचारी पूर्ति गर्नुपर्ने र कार्यालयको कामको बोझको आधारमा थप दरबन्दी सिर्जना हुनुपर्ने।

१४. मुद्दाको प्रतिरक्षा गर्दा अतिरिक्त समयमा समेत मुद्दाको अध्ययन गर्नुपर्ने हुँदा मुख्य न्यायाधिवक्ता, सरकारी वकिल र अन्य कर्मचारीहरुलाई प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउने गरी आवश्यक कानुनी तथा बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्ने।

१५. लिखित जवाफमा स्तरीयता र कानूनी रायमा प्रभावकारीताका लागि प्रदेशका विभिन्न निकायहरूमा कार्यरत जनशक्तिलाई प्रशिक्षण दिनुपर्ने हुँदा सो का लागि थप रकम विनियोजन हुनुपर्ने।

विभिन्न कार्यक्रमका झलकहरू

मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय मधेश प्रदेशद्वारा आयोजित मुख्य न्यायाधिवक्ताहरूको सम्मेलन

मुख्य न्यायाधिवक्ताहरूको अनुभव
आदान प्रदान कार्यक्रम तथा चौथौ
राष्ट्रिय सम्मेलन-२०८०

मुख्य न्यायाधिवक्ताहरूको अनुभव
आदान प्रदान कार्यक्रम तथा चौथौ

तानसेन, पाल्पामा माननीय महान्यायाधिवक्ता डा. श्री दिनमणी पोखरेलसँग मुख्य न्यायाधिवक्तहरु

मुख्य न्यायाधिवक्ता श्री खुमकान्त पौडेललाई मायाको चिनो प्रदान गर्दै कार्यालय प्रमुख हरिहर पौडेल

महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट आयोजित कार्यक्रममा माननीय महान्यायाधिवक्ता
डा. श्री दिनमणी पोखरेल र सहभागीहरू

मानानीय मुख्यमन्त्री श्री कुल प्रसाद के.सी.ज्यूको उपस्थितिमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम

मुख्य न्यायाधिवक्ता श्री श्रीकृष्ण सुवेदीलाई मायाको चिनो प्रदान गर्दै कार्यालय प्रमुख हरिहर पौडेल

शाखा अधिकृत श्री रेग बहादुर बिष्टको विदाई

शाखा अधिकृत श्री बिमल प्रसाद न्यौपानेको विदाई

शाखा अधिकृत श्री बिमल प्रसाद न्यौपानेको विदाई

मुख्य न्यायाधिवक्ताको जनकपुर घोषणा पत्र

कानूनको शासन, मानव अधिकार, संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको संरक्षण र सम्बर्द्धन प्रति प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै, संघीय लोकत्रान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्तिको आन्दोलनमा सहादत प्राप्त गर्ने महान सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रदा सुमन व्यक्त गर्दै, मुख्य न्यायाधिवक्ताहरुको अनुभव आदान प्रदान तथा चौथो राष्ट्रिय सम्मेलन आयोजना गर्ने मुख्य न्यायधिवक्ता मधेश प्रदेश, यस राष्ट्रिय सम्मेलनमा सहभागि हुनु हुने विशिष्ठ व्यक्तित्वहरु प्रति हार्दिक आभार तथा कृतज्ञता व्यक्त गर्दै आगामी बर्षहरुमा पनि यस्ता खाले कार्यक्रमहरु निरन्तर जारी रहने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दै यो घोषणापत्र जारी गर्दछौ ।

१. नेपालको संविधान, मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य र अधिकार तथा सेवा शर्त सम्बन्धी ऐन र मुलुकी फौजदारी कसुर (सजाय निर्धारण तथा कार्यान्वय) ऐनमा भएका कानूनी व्यवस्था बमोजिमका अधिकारहरु संघियताको मर्म र भावना अनुरुप सबै प्रदेशमा एक रुपता कायम गर्ने गरी कार्यान्वयन गर्न यो सम्मेलन प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछ ।

२. प्रदेश प्रोवेशन तथा प्यारोल बोर्ड लगायतका कानूनी प्रावधानहरुको कार्यान्वयनका लागि नियमावली लगायत आवश्यक कानूनहरु तत्काल निर्माण गर्न सरोकारवाला सबै पक्षसँग यो सम्मेलन जोडदार माग गर्दछ ।

३. नेपालको संविधानको अनुसूची ७ र ९ मा रहेका साझा अधिकारहरुको सूचिसँग सम्बन्धित विषयहरु तत्काल परिभाषित गरी तिनै तहको अधिकारहरुका सिमाहरु स्पष्ट गर्न यो सम्मेलन जोडदार माग गर्दछ ।

४. अदालतबाट भएका फैसला कार्यान्वयनका लागि जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय र उच्च सरकारी वकिल कार्यालय लगायतका सम्बद्ध कार्यालयहरुसँग समन्वय गरी कानूनको शासनलाई थप सुदृढ बनाउन यो सम्मेलन प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछ ।

५. प्रदेशमा कानून निर्माण गरी शान्ति सुरक्षालाई थप सुदृढ गर्न र प्रदेशको भुमिकालाई प्रभावकारी बनाउन यो सम्मेलन प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछ ।

६. बाल सुधार गृहहरु बालमैत्री नभएको, क्षमता भन्दा बढी बालबालिकाहरु राखिएको, आवश्यकता अनुसारको शिक्षा आर्जन गर्ने उपयुक्त वातावरण नभएको परिपेक्ष्यमा बालबालिकाको हितलाई ध्यान दिई वाल सुधार गृहहरुमा वाल बालिकाको मानव अधिकारको संरक्षण गर्न सम्बन्धित निकायहरुलाई यो सम्मेलन आह्वान गर्दछ ।

७. प्रदेश कानूनमा समावेश भएका र समावेश हुने सजाय सम्बन्धी अनुसन्धान र अभियोजन लगायतका कार्यहरु मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयले गर्ने गरी संविधान संशोधन र आवश्यक कानून निर्माणका लागि यो सम्मेलन जोडदार माग गर्दछ ।

८. मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयमा रहने न्यायाधिवक्ता लगायतका कर्मचारीहरुको व्यवस्थापन महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयले गर्ने संवैधानिक व्यवस्था भएकोमा कर्मचारीहरुको व्यवस्थापन प्रदेश लोकसेवा आयोगले नै गर्ने गरी संविधान संशोधन गरी कानून निर्माण गर्न सरोकारवाला सबै पक्षसँग यो सम्मेलन जोडदार माग गर्दछ ।

९. मिति २०८०।०३।१५ र १६ गते पोखरामा सम्पन्न भएको मुख्यमन्त्री ज्यूहरुको राष्ट्रिय भेलाबाट पारित घोषणा पत्र र अन्तर प्रदेश समन्वय परिषदको बैठकबाट भएका निर्णयहरु प्रति यो सम्मेलन पुर्ण ऐक्यबद्धता प्रकट गर्दै अन्तर प्रदेश समन्वय परिषद्को बैठकबाट भएका निर्णयहरु तत्काल कार्यान्वयन गर्न माग गर्दछ ।

मुख्य न्यायाधिवक्ता	श्री कुलानन्द उपाध्याय	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय सुदुरपश्चिम प्रदेश
मुख्य न्यायाधिवक्ता	श्री नर बहादुर खड्का	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय कर्णाली प्रदेश
मुख्य न्यायाधिवक्ता	श्री प्रा. डा. बुद्ध बहादुर थापा क्षेत्री	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय लुम्बिनी प्रदेश
मुख्य न्यायाधिवक्ता	श्री चिरञ्जीवी शर्मा पौडेल	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय गण्डकी प्रदेश
मुख्य न्यायाधिवक्ता	श्री ज्ञानेन्द्र नेपाल	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय बागमती प्रदेश
मुख्य न्यायाधिवक्ता	श्री बीरेन्द्र कुमार ठाकुर	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय मधेश प्रदेश

अनुसूची-१

तथ्याङ्कमा मुद्दाको विवरण र सो को अवस्था

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
१	०७५-wo-०६७९	उत्प्रेषण	सुरज बहादुर सोनाम	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७५/१०/१६	२०७९/९/२४	रिट खारेज	सर्वोच्च अदालत
२	०७५-wo-०७३५	उत्प्रेषण	सुरज बहादुर सोनाम	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७५/११/१०	२०७९/९/२४	रिट खारेज	सर्वोच्च अदालत
३	०७५-wo-०९३९	उत्प्रेषण/परमादेश/ प्रतिषेध	अ.प्रा.चन्द्र साउद समेत	सामाजिक विकास मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/१/१२			सर्वोच्च अदालत
४	०७५-wo-१०५२	उत्प्रेषण	कृष्ण बहादुर वि.क. रसाइली समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/१/२५			सर्वोच्च अदालत
५	०७४-wo-०८४७	उत्प्रेषण	अच्युत प्रसाद खरेल	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७५/३/५			सर्वोच्च अदालत
६	०७५-wo-१३७२	उत्प्रेषण	अ.विष्णु प्रसाद तिमलसेना समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/४/१३			सर्वोच्च अदालत
७	०७५-wo-१२६९	उत्प्रेषणयुक्त परमादेश समेत	शैलेन्द्र प्रसाद हरिजन	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/३/१५			सर्वोच्च अदालत
८	०७६-wo-००४५	उत्प्रेषण	अष्टबहादुर श्रेष्ठ समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/५/२	२०७९/४/२५	रिट खारेज	सर्वोच्च अदालत
९	०७६-wo-०१५९	उत्प्रेषण	देवका गौतम	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/५/१७	२०७९/४/२५	रिट खारेज	सर्वोच्च अदालत

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
१०	०७६-wo-०१७१	उत्प्रेषण	विजय कुमार भट्टराई	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/६/९			सर्वोच्च अदालत
११	०७६-wo-०२६०	उत्प्रेषण	दिपक पौडेल समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/७/७			सर्वोच्च अदालत
१२	०७६-wo-०२८५	उत्प्रेषण/परमादेश	सिप्रदी ट्रेडिङको तर्फबाट राजुवावु श्रेष्ठ	भौतिक पुर्वाधार विकास मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत				सर्वोच्च अदालत
१३	०७६-wo-०३०९	उत्प्रेषण/परमादेश	सुरज बहादुर सोनाम	उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/७/१९	२०७९/९/२४	रिट खारेज	सर्वोच्च अदालत
१४	०७६-wo-०२७०	उत्प्रेषण/परमादेश	निरज राना	सामाजिक विकास मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/७/२८			सर्वोच्च अदालत
१५	०७६-wo-०४९९	उत्प्रेषण	देवराज डाँगी	लुम्बिनी प्रदेश प्रहरी कार्यालय दाङ समेत	२०७६/९/८			सर्वोच्च अदालत
१६	०७६-wo-०७४५	उत्प्रेषण/परमादेश	यज्ञ प्रसाद सापकोटा समेत	सामाजिक विकास मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/११/४			सर्वोच्च अदालत
१७	०७६-wo-०७४२	उत्प्रेषण/परमादेश	खिम प्रसाद पार्थे	सामाजिक विकास मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७६/११/२९	२०७९/२/१७	वृहत पुर्ण इजलासमा पेश हुने	सर्वोच्च अदालत
१८	०७६-ms-००२४	अदालतको अपहेलना	यज्ञ प्रसाद सापकोटा समेत	सामाजिक विकास मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७७/३/२४			सर्वोच्च अदालत
१९	०७४-wc-००६०	उत्प्रेषण	अशोक कुमार व्याँजु श्रेष्ठ समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७५/३/५	२०७४/१२/१३	संवैधानिक इजलासमा जानेगरी	सर्वोच्च अदालत
२०	०७६-wo-११२१	उत्प्रेषण समेत	खिम बहादुर हमाल समेत	भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७७/४/७			सर्वोच्च अदालत

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
२१	०७६-wo-१०७२	उत्प्रेषण	गजेन्द्र ठाकुर	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७७/४/१२			सर्वोच्च अदालत
२२	०७६-wo-००३८	परमादेशसहित उपयरक्त आदेश	राजु प्रसाद चापागांई	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७७/५/१२			सर्वोच्च अदालत
२३	०७७- wo -०१८०	उत्प्रेषण	विजय कुमार यादव	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत				सर्वोच्च अदालत
२४	०७७-wo-००७५	उत्प्रेषण/परमादेश	शुलभ खनाल	सडक पुर्वाधार कार्यालय, रोल्पा समेत	२०७७/६/५	२०७९/८/११	निवेदन फिर्ता	सर्वोच्च अदालत
२५	०७७-wo-०३५०	उत्प्रेषण	मेघदेव पन्त समेत	प्रदेश लोक सेवा आयोग , लुम्बिनी प्रदेश समेत				सर्वोच्च अदालत
२६	०७७-wo-०४२२	उत्प्रेषण	राजिव कुमार झा	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत				सर्वोच्च अदालत
२७	०७६-wc-००३५	उत्प्रेषण	हरि बहादुर यादव समेत	भौतिक पुर्वाधार विकास मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत				सर्वोच्च अदालत
२८	०७७-wo-०६८९	उत्प्रेषण/परमादेश	चुरा बहादुर खत्री	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७७/१०/१७			सर्वोच्च अदालत
२९	०७७-wo-०८३४	उत्प्रेषण / परमादेश	प्रेमकला थापा भन्ने रेनु सेन	उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७७/१२/११			सर्वोच्च अदालत
३०	०७७-wo-०१११	निषेधाज्ञा/ परमादेश	बुनियाद अलि मुसलमान समेत	भौतिक पुर्वाधार विकास मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७७/११/२५	२०७९/ १२/१२	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसिपुर बुटवल
३१	०७७-wo-०८६३	उत्प्रेषण/परमादेश	डा.गोपाल शिवाकोटी	माननिय शंकर पोखरेल लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/१२/१७			सर्वोच्च अदालत

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
३२	०७७-wo-१११४	उत्प्रेषण	संतोष कुमार पाण्डे समेत	प्रदेश सभा सचिवालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/२/७			सर्वोच्च अदालत
३३	०७७-wo-१११४	उत्प्रेषण समेत	अ.तुलसीराम पोखरेल	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/४/१३			सर्वोच्च अदालत
३४	०७७-wo-१२५६	उत्प्रेषण/परमादेश	अधिवक्ता प्रकाशमणि शर्मा समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/५/३			सर्वोच्च अदालत
३५	०७८-wo-००८५	उत्प्रेषण युक्त/परमादेश	विजय बहादुर यादव समेत	प्रदेश सभा सचिवालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/५/९			सर्वोच्च अदालत
३६	०७८-wo-०००३	उत्प्रेषण	दधिराम न्यौपाने समेत	प्रदेश सभा सचिवालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/५/९			सर्वोच्च अदालत
३७	०७७-wo-११०९	उत्प्रेषण समेत	अ.सविन श्रेष्ठ समेत	शिक्षा तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय समेत	२०७८/५/९			सर्वोच्च अदालत
३८	०७७-wo-०००४	परमादेश	रमेश राउत समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/५/११			सर्वोच्च अदालत
३९	०७७-wo-१०९९	उत्प्रेषण समेत	पदम बहादुर श्रेष्ठ समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/५/११			सर्वोच्च अदालत
४०	०७७-wo-०८५२	उत्प्रेषण/परमादेश	चन्द सिंह डोवाल समेत	स्वास्थ्य निर्देशनालय लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/५/१७			सर्वोच्च अदालत
४१	०७८-wo-००९१	उत्प्रेषण/परमादेश	बिनोद कुमार के. सी.समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/५/२७			सर्वोच्च अदालत
४२	०७८-wc-००३३	उत्प्रेषण परमादेश	लिला गिरी (प्रदेश सभा सदश्य)	प्रदेश प्रमुखको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/५/३१	२०७८/११/२५	संबैधानिक इजलाशमा जाने आदेश	सर्वोच्च अदालत
४३	०७८-wo-०२३६	उत्प्रेषण	संगम खाइजु समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७८/६/१२			सर्वोच्च अदालत

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
४४	०७८-wo-०२५६	उत्प्रेषण	चन्द्र प्रसाद लुइटेल समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/६/१२			सर्वोच्च अदालत
४५	०७८-wo-०३६९	उत्प्रेषण	ओम प्रकास श्रेष्ठ समेत	भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत				सर्वोच्च अदालत
४६	०७८-wo-०२७२	उत्प्रेषण/परमादेश	के.पी.शर्मा ओलि	प्रदेश सभा सचिवालय, लुम्बिनी प्रदेश				सर्वोच्च अदालत
४७	०७८-wo-००२१	परमादेश	कृष्ण मुरारी प्रसाद भट्ट समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/०८/०६	२०७८/५/२२	रिट जारी	उच्च अदालत नेपालगंज
४८	०७८- wo -०१२३	उत्प्रेषण	गोपाल ओली	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश				सर्वोच्च अदालत
४९	०७८-wo-०४७१	उत्प्रेषण	माधव प्रसाद भण्डारी (बि.टी.नी. सेवा बाट)	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय दाङ समेत	२०७८/७/८			सर्वोच्च अदालत
५०	०७७-wo-१११०	परमादेश	शैलेन्द्र प्रसाद अम्बेडकर समेत	स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७८/०१/१४			सर्वोच्च अदालत
५१	०७८- wo -०६५४	उत्प्रेषण परमादेश	अनुप बास्कोटा	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७८/१०/१८			सर्वोच्च अदालत
५२	०७९-wo-०३४९	परमादेश उत्प्रेषण	अनुप बास्कोटा	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७८/१०/१८			सर्वोच्च अदालत
५३	०७८- wo -०७०३	उत्प्रेषण	राम कुमार खत्री समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७८/१०/१६			सर्वोच्च अदालत
५४	०७८- wo -०७९०	उत्प्रेषण परमादेश	टिका बहादुर कुंवर समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७८/११/९			सर्वोच्च अदालत

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
५५	०७८- wo -०८५४	उत्प्रेषण परमादेश	राम कुमार पाण्डे वारेश नारद खवास	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय दाङ समेत				सर्वोच्च अदालत
५६	०७८-wo-०८१५	उत्प्रेषण	पद्य प्रसाद न्यौपाने समेत	स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत		२०७९/८/६	रिट जारी	सर्वोच्च अदालत
५७	०७८-wo-०९७०	उत्प्रेषण युक्त परमादेश	भुपेन्द्र नाथ पौडेल समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७८/१२/२२			सर्वोच्च अदालत
५८	०७८-wo-०१४१	निषेधाज्ञाउत्प्रेषण परमादेश	देबेशमणी त्रिपाठी	शिक्षा बिज्ञान युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/१/९	२०८०/२/७	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
५९	०७८-wc-०००४	उत्प्रेषण युक्त परमादेश	ओम प्रकाश अर्याल	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/१/७			सर्वोच्च अदालत
६०	०७८- wo -१४६	उत्प्रेषण/परमादेश निषेधाज्ञा सहित	झबेन्द्रराज आचार्य	भौतिक पुर्वाधार बिकास मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश		२०७९/७/२३	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
६१	०७८-- wo -११७३	उत्प्रेषण	तोयाराज मिश्र	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/१/२८			सर्वोच्च अदालत
६२	०७८-wo-१२३४	उत्प्रेषण परमादेश	दयाराम पौडेल समेमत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/१/१९			सर्वोच्च अदालत
६३	०७८-wo-००७१	उत्प्रेषण/ परमादेश	लक्ष्मी सुवेदी समेत	प्रदेश लोकसेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/२/५			उच्च अदालत तुलसीपुर
६४	०७८-wo-००७२	निषेधाज्ञा	समेत लक्ष्मी सुवेदी समेत	प्रदेश लोकसेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/२/५			उच्च अदालत तुलसीपुर

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
६५	०७८-wo-००७३	उत्प्रेषण/परमादेश	ललित बहादुर घर्ति समेत	प्रदेश लोकसेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/२/५			उच्च अदालत तुलसीपुर
६६	०७८-wo-००७४	निषेधाज्ञा	ललित बहादुर घर्ति समेत	प्रदेश लोकसेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश समेत, लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/२/५			उच्च अदालत तुलसीपुर
६७	०७८- wo -००७६	उत्प्रेषण/परमादेश प्रतिषेध	रामधन श्रेष्ठ	प्रदेश लोकसेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश समेत, लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/२/१२			उच्च अदालत तुलसीपुर
६८	०७८-wo-०१५३	उत्प्रेषण परमादेश	शर्मा भ्याली जे.भि.का अक्तियार प्राप्त मिना महत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/२/१३			उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
६९	०७८-wo-०१५२	परमादेश	ठानेश्वर तिमलसिना	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/२/१३	०७९/४/३१	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
७०	०७८- wo -०१६१	उत्प्रेषण परमादेश प्रतिषेध	रेशमराज शर्मा	प्रदेश लोकसेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/२	२०७९/१०/११	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
७१	०७८-wo-०१६२	परमादेश उत्प्रेषण प्रतिषेध	पदमराज श्रेष्ठ	प्रदेश लोकसेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/२	२०७९/१०/११	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
७२	०७८- wo -१३८१	उत्प्रेषण	रमेश कुमार गौतम	नगर प्रमुख गुलरिया नगरपालिका बर्दिया समेत	२०७९/३/६			सर्वोच्च अदालत

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
७३	०७८-wo-०१६६	निषेधाज्ञा उत्प्रेषण युक्त परमादेश	कमलादेबी कुर्मि	भौतिक पुर्वाधार बिकास मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/८	२०७९/४/१८	रिट जारी	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
७४	०७८-wo-१२६६	उत्प्रेषण परमादेश	मनोज खड्का समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/१४			सर्वोच्च अदालत
७५	०७८-wo-१२६६	उत्प्रेषण परमादेश	मनोज खड्का समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/१४			सर्वोच्च अदालत
७६	०७८-wo-०१७१	उत्प्रेषण परमादेश प्रतिषेध	कबिता देबी गौतम समेत	प्रदेश लोकसेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/२०	२०७९/१०/११	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
७७	०७८-wo-१३७८	उत्प्रेषण युक्त परमादेश	रामाकान्त प्रसाद यादब समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/२३			सर्वोच्च अदालत
७८	०७८-wo-०१८०	उत्प्रेषण परमादेश प्रतिषेध	लोक बहादुर राना समेत	प्रदेश लोकसेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/२९	२०७९/१०/११	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
७९	०७८-wo-०१८१	उत्प्रेषण परमादेश प्रतिषेध	भुपाल पुन समेत	प्रदेश लोकसेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/२९	२०७९/१०/११	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
८०	०७८-wo-०१८२	उत्प्रेषण परमादेश प्रतिषेध	बिनोद नेपाल समेत	प्रदेश लोकसेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/२९	२०७९/१०/११	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
८१	०७८-wo-०१७८	उत्प्रेषण परमादेश प्रतिषेध	हरिशचद्र पाण्डे समेत	प्रदेश लोकसेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/२९	२०७९/१०/११	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
८२	०७८-wo-०१७९	उत्प्रेषण परमादेश प्रतिषेध	राम प्रसाद पाण्डे समेत	प्रदेश लोकसेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/३/२९	२०७९/१०/११	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
८३	०७८-wo-०१८७	निषेधाज्ञा उत्प्रेषण परमादेश	सन्तोला तेली	भौतिक पुर्वाधार बिकास मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/४/१	२०७९/५/२१	रिट जारी	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
८४	०७८-wo-०१९०	उत्प्रेषण परमादेश प्रतिषेध	बिष्णु प्रसादढकाल समेत	प्रदेश लोकसेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/४/५	२०७९/१०/११	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
८५	०७९-RL-००१८	परमादेश	सहायक वन अधिकृत संयोग बस्नेत	जयमहाकाली भेनियर र सःमिल उद्योग रुपन्देही				सर्वोच्च अदालत
८६	०७८-wo-०१७५	परमादेश	यमलाल पोखरेल समेत	वन तथा वाताबरण मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/४/११	२०७९/५/८	रिट जारी	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
८७	०७९-wo-००३८	उत्प्रेषण समेत	राधिका गोसाई	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/४/३१			सर्वोच्च अदालत

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
८८	०७९-wo-०००५	उत्प्रेषण समेत	जोखनमिया अन्सारी समेत	शिक्षा तथा खेल कुद परिषद लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/५/१	२०७९/६/९	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
८९	०७९-wo-०००१	उत्प्रेषण परमादेश प्रतिषेध	श्याम सुन्दर कुर्मि समेत	खेल कुद परिषद लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/५/१	२०७९/६/९	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
९०	०७९-wo-०००२	उत्प्रेषण परमादेश प्रतिषेध	मनोज कुमार चौधरी समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/५/६	२०७९/११/३०	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
९१	०७८-wo-१५४५	उत्प्रेषण	निशा हरिजन समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/५/७			सर्वोच्च अदालत
९२	०७९-wo-०००३	उत्प्रेषण युक्त परमादेश निषेधाज्ञा	कृष्ण प्राद पाठक	भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत		२०७९/५/९	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
९३	०७९-wo-०११०	उत्प्रेषण परमादेश	शिट्टगढि जे.भि.बाट कल्पना उप्रेती	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय,घोराही दाङ	२०७९/५/१०			सर्वोच्च अदालत
९४	०७९-wo-००१०	उत्प्रेषण परमादेश	बलीभद्र राना	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/५/१०	२०७९/७/६	मुद्दा फिर्ता	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
९५	०७९-wo-००५०	उत्प्रेषण परमादेश	रबिन्द्र महर्जन	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/५/१०	२०७९/७/६	मुद्दा फिर्ता	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
९६	०७९-wo-०१००	उत्प्रेषण युक्त परमादेश	सुष्मा द्रिबेदी (लोहनी)	अर्थ तथा सहकारी मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/५/१२			सर्वोच्च अदालत
९७	०७९-wo-००४३	उत्प्रेषण परमादेश	नारायण प्रसाद भण्डारी	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/५/१६			सर्वोच्च अदालत
९८	०७९-wo-०११९	उत्प्रेषण युक्त परमादेश	निर्माण व्यबसायी महासंघ लुम्बिनी प्रदेश समेत	प्रदेश राजधानी निर्माण आयोजना कार्यान्वियन ईकाइ रासि उपत्यका दाङ समेत	२०७९/५/१९	२०७९/६/३१	रिट खारेज	सर्वोच्च अदालत
९९	०७९-wo-००५१	उत्प्रेषण परमादेश	बेल बहादुर दमाई समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/५/२२			सर्वोच्च अदालत
१००	०७९-wo-०१७४	उत्प्रेषण परमादेश	प्र.स.ह. शुरेस यादब	लुम्बिनी प्रदेश प्रहरी कार्यालय दाङ समेत	२०७९/५/२८			सर्वोच्च अदालत
१०१	०७९-wo-००१६	निषेधाज्ञा परमादेश	अ.प्रा.शिवजी सापकोटा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बुटवल समेत	२०७९/५/३०	२०७९/९/२६	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
१०२	०७९-wo-००१७	निषेधाज्ञँ परमादेश	अ.प्रा.शिवजी सापकोटा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बुटवल समेत	२०७९/५/३०	२०७९/९/२६	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
१०३	०७९-wc-०००४	प्रतिषेध युक्त परमादेश	अ.मनिराम उपाध्याय	प्रदेश सभा सचिवालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/६/५			सर्वोच्च अदालत
१०४	०७९-wo-०१४४	प्रतिषेध युक्त परमादेश	अ.मनिराम उपाध्याय	प्रदेश सभा सचिवालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/६/५			सर्वोच्च अदालत
१०५	०७९-wo-००१३	निषेधाज्ञा	ईन्द्र बहादुर बुढा मगर	प्रदेश लोक सेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/६/२६	२०७९/१२/२०	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
१०६	०७९-wo-००१२	उत्प्रेषण परमादेश	ईन्द्र बहादुर बुढा मगर	प्रदेश लोक सेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/६/२६	२०७९/१२/२०	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर
१०७	०७९-wo-०२८०	उत्प्रेषण युक्त परमादेश	मोति प्रसाद शर्मा	प्रदेश सुशासन केन्द्र नेपालगंज बाँकि समेत	२०७९/६/३१	२०७९/११/२१	रिट खारेज	सर्वोच्च अदालत
१०८	०७८-wo-००१७	प्रतिषेध	भुवन चौधरी	प्रदेश लोक सेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/७/२३	२०७९/१२/२०	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर
१०९	०७९-wo-००१८	उत्प्रेषण/ परमादेश	भुवन चौधरी	प्रदेश लोक सेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/७/२३	२०७९/१२/२०	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर
११०	०७९-wo-०४३४	उत्प्रेषण/ परमादेश	रामचन्द्र पौडेल	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/८/१९			सर्वोच्च अदालत
१११	०७९-wo-०००८	निषेधाज्ञा	पुण परियार समेत	डिभिजन कार्यालय घोराही दाङ समेत	२०७९/९/१४	२०७९/१२/१९	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर
११२	०७९-wo-००२४	निषेधाज्ञा	हुकुम बहादुर थापा	प्रदेश लोक सेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/९/१७	२०७९/१२/१९	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर
११३	०७९-wo-००२५	उत्प्रेषण/परमादेश	हुकुम बहादुर थापा	प्रदेश लोक सेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/९/१७	२०७९/१२/१९	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर
११४	०७९-wo-००६५	उत्प्रेषण/ निषेधाज्ञँ/ परमादेश	बलराम प्रसाद तिवारी	डिभिजन वन कार्यालय कपिलवस्तु तौलिहवा	२०७९/९/१९	२०७९/११/१६	तामेली	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
११५	०७९-FJ-००११	अदालतको अवहेलना	यमलाल पोखरेल समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/९/२४	२०८०/२/२९	दावि पुग्ने	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
११६	०७९- wc-००२१	दोहोर्याइ मतगणना गरिपाँउ	रविदत्त मिश्र	प्रदेश सभा, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/९/२५			सर्वोच्च अदालत
११७	०७९- wo-०६९०	उत्प्रेषण/ परमादेश	सिम्प्लेक्स रमण जे.भि.	प्रदेश पुर्वाधार विकास प्रधिकरण, राप्ती उपत्यका देउखुरी दाङ समेत	२०७९/९/२९	२०७९/१२/२२	रिट जारी	उच्च अदालत पाटन ललितपुर
११८	०७९- wo-०५९५	उत्प्रेषण युक्त परमादेश	युनिक लामा जे.भि.	प्रदेश पुर्वाधार विकास मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/१०/५			सर्वोच्च अदालत
११९	०७९- wo-०६१८	उत्प्रेषण परमादेश	दिनदयाल अग्रवाल	लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/१०/१०	२०७९/१२/१७	रिट खारेज	सर्वोच्च अदालत
१२०	०७९- wo-०६२३	उत्प्रेषण परमादेश	एकेपि जे.भि. समेत	प्रदेश पुर्वाधार विकास प्रधिकरण, राप्ती उपत्यका देउखुरी दाङ समेत	२०७९/१०/२२			सर्वोच्च अदालत
१२१	०७९- wo-०६०१	उत्प्रेषण युक्त परमादेश	के.सी. शर्मा जे.भि.	प्रदेश पुर्वाधार विकास प्रधिकरण, राप्ती उपत्यका देउखुरी दाङ समेत	२०७९/१०/२२			सर्वोच्च अदालत
१२२	०७९- FJ-०००२	अदालतको अपहेलना	डिल्लीराज सेन	डिभिजन वन कार्यालय रोल्पा समेत	२०७९/१०/२३	२०८०/३/१९		उच्च अदालत तुलसीपुर
१२३	०७९- wo-०७४९	उत्प्रेषण परमादेशसमेत	टिका प्रसाद दुलाल	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय रुपन्देही समेत	२०७९/१०/२९			सर्वोच्च अदालत
१२४	०७९- wo-०७४८	उत्प्रेषण परमादेशसमेत	टिका प्रसाद दुलाल	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय रुपन्देही समेत	२०७९/१०/२९			सर्वोच्च अदालत
१२५	०७९- wo-००३०	उत्प्रेषण परमादेशसमेत	रुपा बुढा मगर समेत	त्रिबेणी सव डिभिजन वन कार्यालय जुगार रोल्पा	२०७९/११/२			उच्च अदालत तुलसीपुर
१२६	०७९- wo-००९०	उत्प्रेषण परमादेशसमेत	तुल्सीराम धिमिरे समेत	सडक पुर्वाधार बिकाश कार्यालय अर्घाखाँचि समेत	२०७९/११/४	२०८०/३/२५	रिट खारेज	उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
१२७	०७९-FJ-१२०	मध्यस्थको निर्णय बदर	टंकबहादुर कार्की	जलस्रोत तथा सिँचाई विकास डिभिजन कार्यालय नवलपरासी	२०७९/१२/१५			उच्च अदालत पाटन
१२८	०७९-WC-००५६	उत्प्रेषण परमादेशसमेत	बिजय लक्ष्मी त्रिबेदी उपाध्याय समेत	प्रदेश सभा सचिवालय समेत	२०७९/१२/८			सर्वोच्च अदालत
१२९	०७९-AC-००२१	बढुवा निर्णय बदर	गोबिन्द ज्ञवाली	शिक्षा तथा सामाजिक बिकाश निर्देशनालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/१२/१५			प्रशासकिय अदालत
१३०	०७९-wo-०१६५	परमादेश	चन्द्रनाथ योगी	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/१२/१७			उच्च अदालत तुलसीपुर नेपालगंज इजलाश
१३१	०७९-wo-०५९४	उत्प्रेषण	निलम तिमलसिना	स्वास्थ्य जनसंख्या तथा परिवार कल्याण मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश	२०७९/१२/२३	२०८०/२/२४		उच्च अदालत पाटन
१३२	०७९-wo-०११५	उत्प्रेषण परमादेश प्रतिषेध	हेमराज पनेरु	लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल समेत				उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
१३३	०७९-wo-०१४६	निषेधाज्ञा मिश्रीत उत्प्रेषण परमादेश	हरिकला थापा	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, सिदार्थनगर भैरहवा रुपन्देही	२०८०/१/३			उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
१३४	०७९-wo-०९३६	उत्प्रेषण परमादेश समेत	डा.आश्मा के.सी.	राप्ती आयुर्बेद चिकित्सालय तुल्सीपुर दाङ समेत	२०८०/१/३			सर्वोच्च अदालत
१३५	०७९-wo-०१५०	उत्प्रेषण परमादेश निषेधाज्ञा	उमेश्वर खनाल	उद्योग पर्यटन तथा यातायात ब्यवस्था कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०८०/१/२४			उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
१३६	०७९-wo-०१७२	उत्प्रेषण परमादेश निषेधाज्ञा	राजेन्द्र ढकाल	नगर प्रमुख बाणगँगा न.पा. कपिलवस्तु समेत	२०८०/२/१			उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
१३७	०७९-wo-०९४९	परमादेश	अ.रतिन कार्की	उद्योग पर्यटन तथा यातायात मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०८०/१/२	२०८०/१/१३	रिट जारी	उच्च अदालत पाटन
१३८	०७९-wo-१५३०	उत्प्रेषण/ परमादेश	विनोद कुमार गिरी	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०७९/२/१२	२०८०/२/१६	निवेदक फिर्ता	उच्च अदालत पाटन
१३९	०७९-AC-0023	बढुवा निर्णय बदर	दामोदर अधिकारी	शिक्षा तथा सामाजिक बिकाश निर्देशनालय,देउखुरी, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०८०/१/२१			प्रशासकिय अदालत
१४०	०७९-wo-०१८४	निषेधाज्ञा उत्प्रेषण युक्त परमादेश समेत	तिलबहादुर विश्वकर्मा समेत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत				उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
१४१	०७९-wo-०२०६	निषेधाज्ञा मिश्रित परमादेश	सहन शिला कक्षापति श्रेष्ठ	राष्टिय मा.वि.छवनी नवलपरासी समेत	२०८०/२/२९			उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
१४२	०७९-wo-०२०७	निषेधाज्ञा मिश्रित परमादेश	बहादुर थारु	सामाजिक डिभिजन कार्यालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०८०/२/२९			उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
१४३	०७९-wo-००७३	उत्प्रेषण/ परमादेश	राजेश कुमार कुँवर समेत	खानेपानी,ग्रामिण तथा शहरी विकास मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०८०/३/११			उच्च अदालत पाटन

सि. नं.	रिट नं.	मुद्दा	निवेदक	विपक्षी	दर्ता मिती	फैसला मिती	परिणाम	मुद्दा चलेको निकाय
१४४	०७९-wo-०३४९	निषेधाज्ञा	कालिका देवि घर्ति क्षेत्री समेत	भौतिक पुर्वाधार बिकास मन्त्रालय, रासी उपत्यका दाङ	२०८०/३/१५			उच्च अदालत तुलसीपुर
१४५	०७९-wo-०२२०	निषेधाज्ञा/ उत्प्रेषण/ परमादेश	पशुपति घिमिरे	आर्थिक मामिला मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०८०/३/१५			उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश
१४६	०७९-wo-००८१	परमादेश	नारायण बहादुर खडका	आर्थिक मामिला मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०८०/३/१५			उच्च अदालत तुलसीपुर
१४७	०७९-wo-००८२	परमादेश	मोहन कुमार गुरुङ	आर्थिक मामिला मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०८०/३/१५			उच्च अदालत तुलसीपुर
१४८	०७९-wo-००८३	परमादेश	धनविर चौधरी	आर्थिक मामिला मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०८०/३/१५			उच्च अदालत तुलसीपुर
१४९	०७९-wo-००८४	परमादेश	उषा डांगी शाह	आर्थिक मामिला मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश समेत	२०८०/३/१५			उच्च अदालत तुलसीपुर

अनुसूची-२

अनुसूची-१ मा उल्लिखित मुद्दाहरुमा विभिन्न अदालतहरुमा यस कार्यालयबाट बहस पैरवी भएको विवरणः

मुद्दा पेशी तालिका
सर्वोच्च अदालत

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
१	०७५-wo-०६७९	सुरज बहादुर सोनम	२
२	०७५-wo-०७३५	सुरज बहादुर सोनम	१
३	०७५-wo-०९३९	नेपाल तालिम तथा रोजगार व्यवसायी महासंघको तर्फबाट अ.प्र. चन्द्र साउद समेत	१
४	०७५-wo-१०५२	कृष्ण बहादुर वि.क. रसाइली समेत	२
५	०७४-wo-०८४७	अच्युत प्रसाद खरेल	२
६	०७५-wo-१३७२	अ.विष्णु प्रसाद तिमलसेना समेत	२
७	०७५-wo-१२६९	शैलेन्द्र प्रसाद हरिजन	१
८	०७६-wo-००४५	अष्टबहादुर श्रेष्ठ समेत	१
९	०७६-wo-०१५९	देवका गौतम	२
१०	०७६-wo-०१७१	विजय कुमार भट्टराई	१
११	०७६-wo-०२६०	दिपक पौडेल समेत	२
१२	०७६-wo-०२८५	सिप्रदी ट्रेडिङको तर्फबाट राजुवावु श्रेष्ठ	४
१३	०७९-wo-०३०९	सुरज बहादुर सोनाम	१
१४	०७६-wo-०२७०	निरज राना	२
१५	०७६-wo-०४९९	देवराज डाँगी	२
१६	०७६-wo-०७४५	यज्ञ प्रसाद सापकोटा समेत	२
१७	०७६-wo-०७४२	खिम प्रसाद पार्थे	८
१८	०७६-ms-००२४	यज्ञ प्रसाद सापकोटा समेत	१

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
१९	०७४-wc-००६०	अशोक कुमार व्याँजु श्रेष्ठ समेत	२
२०	०७६-wo-११२१	खिम बहादुर हमाल समेत	२
२१	०७६-wo-१०७२	गजेन्द्र ठाकुर	२
२२	०७७-wo-००३८	राजु प्रसाद चापागांई	१
२३	०७७-wo-०१८०	विजय कुमार यादव	२
२४	०७७-wo-००७५	शुलभ खनाल	६
२५	०७७-wo-०३५०	मेघदेव पन्त समेत	२
२६	०७७-wo-०४२२	राजिव कुमार झा	२
२७	०७६-wc-००३५	हरि बहादुर यादव समेत	२
२८	०७७-wo-०६८९	चुरा बहादुर खत्री	३
२९	०७७-wo-०८३४	प्रेमकला थापा भन्ने रेनु सेन	१
३०	०७७-wo-०८६३	डा.गोपाल शिवाकोटी	१
३१	०७५-wo-०९०७	कुमार सिंह थापा	५
३२	०७९-wo-००३८	राधिका गोसाई	२
३३	०७४-wC-००६०	अशोक कुमार व्यांजु	३
३४	०७९-wo-०४४४	श्रवण कुमार चौधरी	८
३५	०७८-wo-०१३०	कल्याण खत्री	३
३६	०७८-WO-९७०	भुपेन्द्रनाथ पौडेल समेत	३
३७	०७८-wo-०२७१	के.पि.शर्मा ओली	२
३८	०७५-wo-१००७	नेपाल आयल निगम लि. समेत	८
३९	०७९-wo-०३१०	सन्तोष राजभर	२
४०	०७५wo-१३७०	भद्र प्रसाद नेपाल (स्वागत नेपाल) समेत	२
४१	०७७-wo-०१४१	अधिवक्ता दिपक विक्रम मिश्र	२
४२	०७९-AP-०१७५	श्रीकृष्ण सुवेदी	४
४३	०७९-FN-०६७७	नेपाल विधुत प्राधिकरण प्रधान कार्यालय	३

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
४४	०७८-wo-०६६०	प्रेमिलाल प्रसाद चौधरी	१५
४५	०७८-wC-००१२	भक्तराज भारती समेत	७
४६	०७९-wo-०१७४	राम सुरेश यादव	२
४७	०७८-wC-००५५	मिलन डंगोल	४
४८	०७८-wo-००८५	विजय बहादुर यादव समेत	२
४९	०७८-wo-०००३	दधिराम न्यौपाने समेत	७
५०	०७७-wo-११०९	अ.सविन श्रेष्ठ समेत	१
५१	०७८-wC-०००४	रमेश राउत समेत	४
५२	०७७-wo-१०९९	पदम बहादुर श्रेष्ठ समेत	६
५३	०७७-wo-०८५२	चन्द सिंह डोवाल समेत	७
५४	०७८-wo-००९१	बिनोद कुमार के. सी.समेत	२
५५	०७८-wc-००३३	लिला गिरी (प्रदेश सभा सदश्य)	३
५६	०७८-wo-०२३६	संगम खाइजु समेत	६
५७	०७८-wo-०२५६	चन्द्र प्रसाद लुइटेल समेत	५
५८	०७८-wo-०३६९	ओम प्रकास श्रेष्ठ समेत	२
५९	०७८-wo-०२७२	के.पी.शर्मा ओलि	१
६०	०७८-wo-०१२३	गोपाल ओली	२
६१	०७८-wo-०४७१	माधव प्रसाद भण्डारी (बि.टी.नी. सेवा बाट)	२
६२	०७७-wo-१११०	शैलेन्द्र प्रसाद अम्बेडकर समेत	२
६३	०७८-wo-०६५४	अनुप बास्कोटा	१५
६४	०७९-wo-०३४९	अनुप बास्कोटा	१६
६५	०७८-wo-०७०३	राम कुमार खत्री समेत	१
६६	०७८-wo-०७९०	टिका बहादुर कुंवर समेत	२
६७	०७८-wo-०८५४	राम कुमार पाण्डे वारेश नारद खवास	६
६८	०७८-wo-०८१५	पद्म प्रसाद न्यौपाने समेत	१

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
६९	०७८-wo-०९७०	भुपेन्द्र नाथ पौडेल समेत	३
७०	०७८-wc-०००४	ओम प्रकाश अर्याल	४
७१	०७८--wo-११७३	तोयाराज मिश्र	३
७२	०७८-wo-१२३४	दयाराम पौडेल समेमत	१
७३	०७८-wo-१३८१	रमेश कुमार गौतम	९
७४	०७८-wo-१२६६	मनोज खड्का समेत	३
७५	०७७-wo-०८२६	खेम नारायण अधिकारी	२
७६	०७८-wo-१३७८	रामाकान्त प्रसाद यादब समेत	३
७७	०७९-RL-००१८	सहायक वन अधिकृत संयोग बस्नेत	१
७८	०७८-wo-१५४५	निशा हरिजन समेत	१
७९	०७९-wo-०११०	शिद्दगढि जे.भि.बाट कल्पना उप्रेती	७
८०	०७९-wo-०१००	सुष्मा द्रिबेदी (लोहनी)	३
८१	०७९-wo-००४३	नारायण प्रसाद भण्डारी	४
८२	०७९-wo-०११९	निर्माण व्यबसायी महासंघ लुम्बिनी प्रदेश समेत	३
८३	०७९-wo-००५१	बेल बहादुर दमाई समेत	२
८४	०७९-wo-०१७४	प्र.स.ह. शुरेस यादब	१
८५	०७९-wo-००१६	अ.प्रा.शिवजी सापकोटा	१
८६	०७९-wo-००१७	अ.प्रा.शिवजी सापकोटा	१
८७	०७९-wc-०००४	अ.मनिराम उपाध्याय	४
८८	०७९-wo-०१४४	अ.मनिराम उपाध्याय	२
८९	०७९-wo-०२८०	मोति प्रसाद शर्मा	७
९०	०७९-wo-०४३४	रामचन्द्र पौडेल	३
९१	०७९-wc-००२१	रविदत्त मिश्र	२
९२	०७९-wo-०५९५	युनिक लामा जे.भि.	१६
९३	०७९-wo-०६१८	दिनदयाल अग्रवाल	१३

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
९४	०७९-wo-०६२३	एकेपि जे.भि. समेत	७
९५	०७९-wo-०६०१	के.सी. शर्मा जे.भि.	२
९६	०७९-wo-०७४९	टिका प्रसाद दुलाल	७
९७	०७९-wo-०७४८	टिका प्रसाद दुलाल	७
९८	०७९-wC-००५६	बिजय लक्ष्मी त्रिबेदी उपाध्याय समेत	२
९९	०७८-wo-००५५ देखी ०१५३	किरण पौडेल	५
१००	०७९- RL-००१८	डिभिजन वन कार्यालय तनसेन,पाल्पा र पर्त्याथी	१

मुद्दा पेशी तालिका

उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवल इजलाश

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
१	०७७-wo-०१११	बुनियाद अलि मुसलमान समेत	५
२	०७८-wo-०१४१	देबेशमणी त्रिपाठी	११
३	०७८- wo -१४६	झबेन्द्रराज आचार्य	३
४	०७८-wo-०१५३	शर्मा भ्याली जे.भि.का अक्तियार प्राप्त मिना महत	१४
५	०७८-wo-०१५२	ठानेश्वर तिमलसिना	२
६	०७८- wo -०१६१	रेशमराज शर्मा	१०
७	०७८-wo-०१६२	पदमराज श्रेष्ठ	९
८	०७८- wo -०१६६	कमलादेबी कुर्मि	१
९	०७८- wo -०१७१	कबिता देबी गौतम समेत	९
१०	०७८- wo -०१८०	लोक बहादुर राना समेत	९
११	०७८- wo -०१८१	भुपाल पुन समेत	९
१२	०७८- wo -०१८२	बिनोद नेपाल समेत	९

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
१३	०७८- wo -०१७८	हरिशचद्र पाण्डे समेत	९
१४	०७८- wo -०१७९	राम प्रसाद पाण्डे समेत	९
१५	०७८- wo -०१८७	सन्तोला तेली	२
१६	०७८- wo -०१९०	बिष्णु प्रसादढकाल समेत	१०
१७	०७८- wo -०१७५	यमलाल पोखरेल समेत	१
१८	०७९- wo -०००५	जोखनमिया अन्सारी समेत	७
१९	०७९- wo -०००१	श्याम सुन्दर कुर्मि समेत	७
२०	०७९- wo -०००२	मनोज कुमार चौधरी समेत	९
२१	०७९- wo -०००३	कृष्ण प्राद पाठक	४
२२	०७९- wo -००१०	बलीभद्र राना	४
२३	०७९- wo -००५०	रबिन्द्र महर्जन	१६
२४	०७९- wo -००१६	अ.प्रा.शिवजी सापकोटा	६
२५	०७९- wo -००१७	अ.प्रा.शिवजी सापकोटा	६
२६	०७९- wo-००६५	बलराम प्रसाद तिवारी	३
२७	०७९- FJ-००११	यमलाल पोखरेल समेत	९
२८	०७९- wo-००९०	तुल्सीराम धिमिरे समेत	४
२९	०७९- wo-०१४६	हरिकला थापा	३
३०	०७९- wo-०१५०	उमेश्वर खनाल	७
३१	०७९- wo-०१७२	राजेन्द्र ढकाल	२
३२	०७९- wo-०१८४	तिलबहादुर विश्वकर्मा समेत	३
३३	०७९- wo-०२०६	सहन शिला कक्षापति श्रेष्ठ	२
३४	०७९- wo-०२०७	बहादुर थारु	१
३५	०७९- wo-०११५	हेमराज पनेरु	८
३६	०७९- FJ-००२१	कृष्ण प्रसाद पाण्डे	३
३७	०७९- wo-००७२	कृष्ण प्रसाद भट्टराई	५

मुद्दा पेशी तालिका

उच्च अदालत तुलसीपुर

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
१	०७८-wo-००७१	लक्ष्मी सुवेदी समेत	११
२	०७८-wo-००७२	लक्ष्मी सुवेदी समेत	११
३	०७८-wo-००७३	ललित बहादुर घर्ति समेत	११
४	०७८-wo-००७४	ललित बहादुर घर्ति समेत	११
५	०७८- wo -००७६	रामधन श्रेष्ठ	११
६	०७९- wo-००१७	भुवन चौधरी	६
७	०७९- wo-००१८	भुवन चौधरी	६
८	०७९- wo-०००८	पुण परियार समेत	५
९	०७९- wo-००२४	हुकुम बहादुर थापा	४
१०	०७९- wo-००२५	हुकुम बहादुर थापा	२
११	०७९- FJ-०००२	डिल्लीराज सेन	३
१२	०७९- wo-००३०	रुपा बुढा मगर समेत	९
१३	०७९- wo-००७३	झबेन्द्र कुमार खरेल	८
१४	०७९- wo-००७४	झबेन्द्र कुमार खरेल	८
१५	०७९- FJ-०००२	डिल्लिराज सेन	३
१६	०७९- wo-००७०	डिल्ली बहादुर बस्नेत	१
१७	०७९- wo-००१३	ईन्द्र बहादुर बुढा मगर	४
१८	०७९- wo-००१२	ईन्द्र बहादुर बुढा मगर	४
१९	०७९- FN-००८३	रुपा बुढा मगर समेत	१

मुद्दा पेशी तालिका
उच्च अदालत पाटन ललितपुर

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
१	०७९- wo-०६९०	सिम्प्लेक्स रमण जे.भि.	४
२	०७९- wo-०५९४	निलम तिमलसिना	१
३	०७९- wo-०९४९	अ.रतिन कार्की	२
४	०७९- wo-१५३०	विनोद कुमार गिरी	१
५	०७९- wo- १६६२	राजेश कुमार कुँवर	२
६	०७९- wo- १५३२	अ.प्रा.विभुति शर्मा	१
७	०७९-FJ-०१२०	टंक बहादुर कार्की	२

मुद्दा पेशी तालिका
उच्च अदालत नेपालगंज

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
१	०७८-wo-००२१	कृष्ण मुरारी प्रसाद भट्ट समेत	१
२	०७९- wo-०१६५	चन्द्रनाथ योगी	१

मुद्दा पेशी तालिका
प्रशासकीय अदालत

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
१	०७९- AC-००२१	गोबिन्द ज्ञवाली	१
२	०७९- AC-००२३	दामोदर अधिकारी	३

मुद्दा पेशी तालिका
जिल्ला अदालत कपिलवस्तु

सि.नं.	रिट नं.	रिट निवेदक	पेशी/पटक
१	०७९- CP-0295	सरोज चौधरी	५

अनुसूची-३

कानुनी रायको ढाँचा

मितिः

विषयः राय सम्बन्धमा।

श्री ....

उपर्युक्त विषयमा तहाँ .... को च.नं. .... मिति .... को पत्रबाट राय माग गरिएको विषयमा निम्न व्यहोराको राय सहित सक्कल मिसिल यसै पत्र साथ फिर्ता पठाइएको व्यहोरा अनुरोध छ।

राय माग गरिएको विषयको संक्षिप्त तथ्य विवरणः
राय माग गर्ने निकायको विभागीय रायः
सो सम्बन्धी कानुनी व्यवस्थाः
मुख्य न्यायाधिवक्ताबाट प्रदान गरिएको रायः

....
मुख्य न्यायाधिवक्ता

अनुसूची-४

अधिवेशन अनुसार पारित/प्रमाणिकरण भएका विधेयकहरु

क्र.सं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	विधेयकको नाम	पारित मिति	प्रमाणिकरण मिति
पहिलो अधिवेशन					
१	प.अ.१	२०७४/११/२५	प्रदेश नं.५ सरकारको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको विधेयक	२०७४/१२/८	२०७४/१२/१९
२	प.अ.३	२०७४/१२/३०	प्रदेश नं.५ का सार्वजनिक लिखित प्रमाणिकरण कार्यविधिको सम्बन्धमा व्यवस्था गर्ना बनेको विधेयक	२०७५/०१/२१	२०७५/०१/३१
३	प.अ.४	२०७४/१२/३०	प्रदेश नं.५ अन्तर्गत गाँउसभा र नगरसभाको कानून निर्माण प्रक्रियाका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७५/०१/२५	२०७५/०१/३१
४	प.अ.५	२०७५/०१/२	प्रदेश नं.५ प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष ०७४/७५ सेवा र कार्याहरुको लागि प्रदेश संचितकोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/०१/०३	०७५/०१/०६
दोस्रो अधिवेशन					
१	प.अ.२	०७४/११/२५	प्रदेश नं.५, प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले पाउने सुबिधाको सम्वन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/२/१६	०७५/०२/२८

क्र.सं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	विधेयकको नाम	पारित मिति	प्रमाणिकरण मिति
२	दो.अ.१	०७५/०२/२४	प्रदेश नं. ५, प्रदेश वित्त व्यवस्थापन विधेयक २०७५	०७५/०२/३०	०७५/०२/३१
३	दो.अ.२	०७५/०२/२४	प्रदेशको कर तथा कर राजश्व लगाउने र उठाउने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/०२/३०	०७५/०२/३१
४	दो.अ.३	०७५/०३/०१	प्रदेश नं. ५, प्रदेश सरकारको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक (आर्थिक विधेयक, २०७५)	०७५/०३/१४	०७५/०३/२६
५	दो.अ.४	०७५/०३/०१	प्रदेश नं.५, प्रदेश सरकारको आ.व.२०७५/०७६ को सेवा र कार्यहरुको लागी प्रदेश सँचित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/०३/२०	०७५/०३/२६
६	प.अ.८	०७५/०१/१४	प्रदेश नं. ५, प्रदेशसभा सचिवालय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/०४/१४	०७५/०४/२२
७	प.अ.७	०७५/०१/१४	प्रदेश नं. ५, प्रदेश सरकारका मुख्यमन्त्री र मन्त्रीको पारिश्रमिक तथा सुबिधा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/०४/१४	०७५/०४/२२
८	प.अ.६	०७५/०१/१४	प्रदेश नं.५, प्रदेशसभाका पदाधिकारी तथा सदस्यको पारिश्रमिक र सुबिधा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/०४/१४	०७५/०४/२८
९	दो.अ.५	०७५/०३/११	मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम कर्तव्य र अधिकार तथा	०७५/०४/२०	०७५/०४/२८

क्र.सं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	विधेयकको नाम	पारित मिति	प्रमाणिकरण मिति
			सेवा र अन्य शर्तका सम्कन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक २०७५		
१०	दो.अ.७	०७५/०४/१६	प्रदेश नं.५ अन्तर्गतमा गाँउसभा र नगरसभाको कानून निर्माण प्रकिया सम्बन्धी ऐन, २०७५ संसोधन गर्न बनेको विधेयक	०७५/०४/२०	०७५/०४/३१
११	दो.अ.८	०७५/०४/१६	प्रदेश नं.५, प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुबिधा सम्बन्धी ऐन,२०७५ संसोधन गर्न बनेको विधेयक	०७५/०४/२०	०७५/०४/३१
तेस्रो अधिवेशन					
१	ते.अ. ६	०७५/०८/२८	प्रदेश नं.५, प्रशासकीय कार्यविधि(नियमित गर्ने) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/०९/०९	०७५/०९/१९
२	ते.अ. ९	०७५/०८/१८	प्रदेश नं.५,जाँचबुझ आयोगको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकारको सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/११/२६	०७५/१२/१०
३	ते.अ. १०	०७५/०३/०३	प्रदेश नं. ५, दाना पदार्थ सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/११/२६	०७५/१२/१२
४	ते.अ. १५	०७५/०९/२४	प्रदेश नं.५,भवन निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित एवं नियमित गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/११/२६	०७५/१२/१४
५	ते.अ. ७	०७५/०८/२८	प्रदेश नं.५,प्रदेश आकस्मिक कोष सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/१२/१०	०७६/०१/०८

क्र.सं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	विधेयकको नाम	पारित मिति	प्रमाणिकरण मिति
६	ते.अ. ९	०७५/०९/०३	प्रदेश नं.५, बिउबिजन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/१२/१०	०७६/०१/०८
७	ते.अ. ४	०७५/०८/१८	प्रदेश नं.५, प्रदेश प्रसारण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/१२/२६	०७६/०१/१९
८	ते.अ. ३	०७५/०८/१८	प्रदेश नं.५, अन्तरप्रदेश बासिन्दाको सामान सुरक्षा, व्यवहार र सुबिधा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/१२/२७	०७६/०१/१९
९	ते.अ. ११	०७५/०९/०४	प्रदेशनं.५, मल व्यवस्थापन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/१२/२७	०७६/०१/२३
१०	ते.अ. १२	०७५/०९/०४	प्रदेश नं.५, पशु स्वास्थ्य तथा पशुसेवा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/१२/२७	०७६/०१/२३
११	ते.अ. १३	०७५/०९/०६	प्रदेश नं.५, प्रदेश पशु बधशाला तथा मासु जाँच सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/१२/२७	०७६/०१/२३
१२	ते.अ. २	०७५/०८/१८	प्रदेशनं.५, संघ संस्थाहरुको दर्ता सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०१/१५	०७६/०१/२४
१३	ते.अ. ५	०७५/०८/२८	प्रदेशनं.५, जिल्लासभा तथा जिल्ला समन्वय समिति सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०१/०८	०७६/०१/२४
१४	ते.अ. १६	०७५/१०/०९	प्रदेश नं.५, तथ्याङ्क सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/१२/२५	०७६/०१/२४
१५	ते.अ. १७	०७५/१०/०९	प्रदेश नं.५, खानी अन्वेषण र व्यवस्थापन सम्बन्धी बनेको विधेयक	०७५/१२/२५	०७६/०१/२४

क्र.सं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	विधेयकको नाम	पारित मिति	प्रमाणिकरण मिति
१६	ते.अ. २१	०७५/११/१२	प्रदेश नं.५, प्रदेश पर्यटन सम्बन्धी व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०१/०९	०७६/०१/२४
१७	ते.अ. ८	०७५/०९/०३	प्रदेश नं.५, सहकारी सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/१२/२६	०७६/०२/१४
१८	ते.अ. २०	०७५/१०/२१	प्रदेश नं.५, खेलकुद विकास सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०१/१९	०७६/०२/१४
१९	ते.अ. १८	०७५/१०/२१	प्रदेश नं.५, प्रदेश स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन, संचालन, नविकरण तथा स्तरउन्नोति गर्न बनेको विधेयक	०७६/०१/०८	०७६/०२/१४
२०	ते.अ. २२	०७६/०१/०३	गाँउसभा र नगरसभाको कार्य संचालन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०१/२२	०७६/०२/१४
२१	ते.अ. १९	०७५/१०/२१	प्रदेश नं.५, बालबालिकाको हक, अधिकार, संरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०१/१९	०७६/०२/२१
२२	ते.अ. २३	०७६/०१/०३	प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन, काम,कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०१/२२	०७६/०२/२१
२३	ते.अ. १४	०७५/०९/१०	प्रदेश नं.५, औद्योगिक व्यवसाय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७५/१२/२४	०७६/०२/२१
			चौथो अधिवेशन		
१	चौ.अ.३	०७६/०३/०१	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सेवा र कार्यहरुको लागि प्रदेश नं.५, प्रदेश संचितकोषबाट केही रकम खर्च गर्ने विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०३/०८	०७६/०३/१२

क्र.सं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	विधेयकको नाम	पारित मिति	प्रमाणिकरण मिति
२	चौ.अ.२	०७६/०३/०१	प्रदेश नं.५, प्रदेश सरकारको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वियन गर्न बनेको विधेयक,२०७६	०७६/०३/०९	०७६/०३/१२
३	चौ.अ.४	०७६/०३/०८	प्रदेश पदक सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०४/२४	०७६/०५/०४
४	चौ.अ.५	०७६/०३/१३	प्राइबेट फार्म दर्ता गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०४/२४	०७६/०५/०४
५	चौ.अ.२४	०७६/०१/२०	सडक सवारी, यातायात तथा परिवहन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०४/२१	०७६/०६/०१
६	चौ.अ.१	०७६/०२/२३	प्रदेशको अभिलेख सँरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०४/२१	०७६/०६/०१
७	चौ.अ.६	०७६/०३/१३	साझेदारी सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०५/१८	०७६/०६/०१
८	चौ.अ.७	०७६/०४/०८	प्रदेश नं.५,सुचना तथा सँचार प्रविधि प्रतिष्ठानको स्थापना तथा सँचालन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/०५/२३	०७६/०६/०१
९	चौ.अ.९	०७६/०५/११	प्रदेश नं.५, अन्तर्गतका स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुबिधा सम्बन्धी ऐन,२०७५ लाई संसोधन गर्न बनेको विधेयक	०७६/०५/२२	०७६/०६/०१
१०	ते.अ. १०	०७६/०५/१७	प्रदेश नं.५, प्रदेशसभाका पदाधिकारी तथा सदस्यको पारिश्रमिक र सुबिधा सम्बन्धी ऐन,२०७५लाई संसोधन गर्न बनेको विधेयक	०७६/०६/०२	०७६/०६/०५

क्र.सं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	विधेयकको नाम	पारित मिति	प्रमाणिकरण मिति
			पाँचौं अधिवेशन		
१	चौ.अ.८	०७६/०४/१६	सुशासनको प्रत्याभुति गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६/११/१८	०७६/१२/१४
			छैठौं अधिवेशन		
१	छै.अ.१	०७७/०२/०६	केही प्रदेश ऐन संसोधन गर्ने विधेयक,२०७७	०७७/०२/१४	०७७/०२/१५
२	प.अ.२	०७६/१०/२६	स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले पाउने सुबिधा सम्बन्धी कानूनमा संसोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक	०७७/०२/१४	०७७/०२/२९
३	प.अ.३	०७६/१०/२६	लोक सेवा आयोगका पदाधिकारीको पारिश्रमिक,सेवाकव शर्त र सुबिधा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७७/०२/१४	०७७/०२/२९
४	प.अ.१	०७६/१०/०७	वातावरण संरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७७/०२/१७	०७७/०३/१६
५	प.अ.४	०७६/११/२९	सडक निर्माण,मर्मत सम्भर तथा विस्तार गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको विधेयक	०७७/०२/३२	०७७/०३/१६
६	छै.अ. ५	०७७/०३/०१	आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को सेवा र कार्यका लागि प्रदेश नं.५ प्रदेश संचितकोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको विधेयक	०७७/०३/१५	०७७/०४/०१

क्र.सं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	विधेयकको नाम	पारित मिति	प्रमाणिकरण मिति
७	छै.अ. ४	०७७/०३/०१	प्रदेश सरकारको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक	०७७/०३/१६	०७७/०४/०१
८	छै.अ. ७	०७७/०३/१६	स्थानीय तहका पदाधिकारीको सुबिधा सम्बन्धी ऐन, २०७६ लाई संसोधन गर्न बनेको विधेयक	०७७/०३/२२	०७७/०३/२४
९	छै.अ. २	०७७/०२/११	प्रदेशसभाका पदाधिकारी तथा सदस्यको पारिश्रमिक र सुबिधा सम्बन्धी ऐन,२०७५ लाई संसोधन गर्न बनेको विधेयक	०७७/०४/१५	०७७/०४/२९
१०	पाँ.अ.५	०७७/०१/०९	बजार नियम तथा प्रतिस्पर्धा प्रबर्द्धन गर्न सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको विधेयक	०७७/०६/०७	०७७/०९/१०
			सातौं अधिवेशन		
१	छै.अ.८	०७७/०५/१८	प्रदेश पूर्वाधार विकास प्राधिकरणको व्यवस्थापन र संचालन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७७/१२/२४	०७७/०१/०५
२	छै.अ.६	०७७/०३/०७	प्रदेश विश्व विद्यालयको स्थापना,संचालन,नियमन र व्यवस्थापन गर्न वनेको विधेयक	०७७/१२/२०	०७८/०३/०८
३	छै.अ.३	०७७/०२/१५	सेवाकेन्द्र तथा पूनर्स्थापनाको केन्द्रको स्थापना तथा संचालन र सेवा तथा पूनर्स्थापना कोष सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको विधेयक	०७७/१२/२४	०७८/०३/०८

क्र.सं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	विधेयकको नाम	पारित मिति	प्रमाणिकरण मिति
आठौं अधिवेशन (कुनै पनि नभएको)					
नवौं अधिवेशन					
१	छै.अ.९	०७७/०५/२६	प्रदेश नं.५, प्रदेश पदक ऐन,२०७६ लाई संसोधन गर्न बनेको विधेयक	०७८/०६/२०	०७८/०६/२२
२	न.अ.१	०७८/०६/२०	प्रदेश सरकारको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यन्वयन गर्न बनेको विधेयक	०७८/०६/२०	०७८/०६/२२
३	न.अ.२	०७८/०६/२०	आ.व.०७८/७९ को सेवा र कार्यको लागि लुम्बिनी प्रदेश,प्रदेश संचितकोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको विधेयक	०७८/०६/२०	०७८/०६/२२
४	आ.अ.३	०७८/०३/०१	वन सम्बन्धी व्यवस्था गर्न वनेको विधेयक	०७८/०७/२९	०७८/०८/०१
५	आ.अ.६	०७८/०४/१५	प्रदेशको नाम सुधार तथा केही प्रदेश ऐनलाई संसवधन गर्न वनेको विधेयक	०७८/०६/२०	०७८/०९/०१
दशौं अधिवेशन					
१	द.अ.१	०७९/०१/१६	प्रदेश प्रहरी सेवा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको विधेयक,२०७८	०७९/०३/१५	०७९/०४/०८
२	द.अ.२	०७९/०१/१६	संचार माध्यम सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको विधेयक,२०७८	०७९/०३/१५	०७९/०३/२७

क्र.सं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	विधेयकको नाम	पारित मिति	प्रमाणिकरण मिति
३	द.अ.४	०७९/०३/०१	प्रदेश सरकारको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यन्वयन गर्न बनेको विधेयक	०७९/०३/१५	०७९/०३/२७
४	द.अ.५	०७९/०३/०१	आ.व. ०७९/८०को सेवा र कार्यको लागि प्रदेश संचितकोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्ब्धमा व्यवस्था गर्न वनेको विधेयक	०७९/०३/१५	०७९/०३/२७
५	द.अ.६	०७९/०३/०२	खेलकुद विकास ऐन,२०७६लाई संसोधन गर्न बनेको विधेयक	०७९/०३/१५	०७९/०३/२७

स्रोत : प्रदेश सभा सचिवालय, लुम्बिनी प्रदेश

मुख्य न्यायाधिवक्ता प्रा.डा. बुद्धबहादुर थापा क्षेत्रीको सपथ ग्रहण पछि

सपथ ग्रहण पछि

जनकपुर घोषणपत्र जारी गर्दै मधेश प्रदेशमा मुख्य न्यायाधिवक्ताहरू

लुम्बिनी प्रदेशका प्रमुख पर्यटकीय क्षेत्रहरू

सुपादेउराली मन्दिर, अर्घाखाँची

सिस्ने हिमाल, पूर्वी रूकुम

बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बर्दिया

रानीमहल, पाल्पा

रेसुङ्गा मन्दिर, गुल्मी

रामग्राम स्तुप, परासी

धारापानी, दाङ

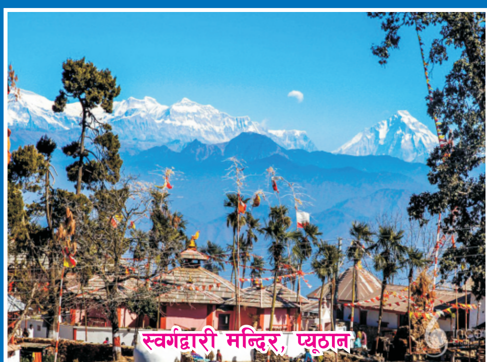

स्वर्गद्वारी मन्दिर, प्यूठान